PRZEGLĄD
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY
i GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC

WARSZAWA — STYCZEŃ 1923.

№ 1.

KONTO w P. K. O. 1465.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTACJI KOSZYKOWA 7. SKRZYNKA POCZTOWA 247.

Spółka Przemysłowo-Handlowa

w Cieszynie **„KRESY"** w Cieszynie

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością

1. DZIAŁ HANDLOWY:

Hurtowny handel węglem górnośląskim i krajowym

Cieszyn, ulica Głęboka № 54 — Telefon 154

2. Dział Przemysłowy:

Fabryka zegarów „Świt" Cieszyn, ul. Hohenheisera 9—tel. 114. Fabryka posiada własną stolarnię do wyrobu szafek. Istnieje od roku 1890 i zatrudnia 120 robotników.

3. Dział Wydawniczy:

Księgarnia i dział pomocy szkolnych Stary Targ 14 Tel -113. Poleca książki szkolne, naukowe i beletrystyczne, mapy własnego wydawnictwa i inne.

PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

i

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR. KOSZYKOWA 7. — TEL. 250 85
Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC
WARSZAWA — STYCZEŃ 1923.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I PIĄTKI OD 6 — 7
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ

Cena ogłoszeń 1 strona Mk. 150.000
1/2 str. 80.000 1/4 str. Mk. 40.000

Prenumerata Mk. 12.000 kwartalnie
numer pojedyńczy Mk. 2000

Reasumując ogólne wyniki roku ubiegłego, możemy stwierdzić, iż mimo nieustannych wstrząśnień, jakie przeżywa nasze życie gospodarcze w związku z katastrofą walutową, przemysł polski pracował intensywnie i twórczo.

W ciągu całego tego okresu poraliśmy się z całym splotem powikłań ekonomicznych, pokonywując je zwycięsko.

Zwolna, zwolna wśród piętrzących się przeszkód, przemysł nasz w ciągu roku ubiegłego wzmagał się na siłach. Dawne przedsiębiorstwa i fabryki dążyły do rozwoju i wzmożenia wytwórczości, a równocześnie powstał szereg nowych placówek, których potrzebę wysunęło życie.

Widomym wyrazem tych usiłowań były Targ Poznański i Targi Wschodnie, które stwierdziły, iż wydajność nasza w bardzo wielu kierunkach może nietylko w zupełności nasycić rynek wewnętrzny, lecz posiada równocześnie i zdolność ekspansji do krajów ościennych jak to widzimy przedewszystkiem w przemyśle włókienniczym.

Wolno o tem mówić z tem większem zadowoleniem, iż stwierdzili to reprezentanci wielkiego przemysłu i handlu w krajach ościennych, niezawsze dla nas jednako życzliwie usposobionych.

Z niemniejszą wiarą w zwycięstwo świadomej ciężkiej sytuacji gospodarczej, przystępuje nasz przemysł i handel w roku bieżącym do dalszej pracy, która w naszych warunkach musi być przedewszystkiem twórcza.

Oczywiście, o ile nie zrażając się przeszkodami, będą wszyscy twardo i nieugięcie stać na stanowiskach swych, traktując je nie z punktu widzenia egoistycznego, lecz jako posterunek pozytywnej pracy narodowej.

Konjunktury nasze są dobre, umiejmy je tylko wykorzystać zmierzając stosownie do osiągnięcia trwałych podstaw — jaknajbardziej dalekich od demagogji — opartych natomiast na realnych warunkach.

Ruch gospodarczy w r. 1922.

Wstępujemy w nowy, podług miary kalendarzowej, okres życia. Właściwie życie to snuć będzie bez przerwy rozpoczętą nić przędziwa i w tem znaczeniu otwierający się okres nie będzie nowym, zwłaszcza w zakresie gospodarczym. Mimo to pożyteczne jest uczynienie, co pewien czas, przeglądu pracy dokonanej dla zorjentowania się, co się zrobiło i czego zaniedbało.

Wobec braku statycznych danych, doprowadzonych do końca roku 1922-go, przegląd nasz może być jedynie ogólnikowym i pobieżnym, wszelako, jak mniemamy, pozwoli on na wyciągnięcie konkretnych wniosków.

Rolnictwo.

W porównaniu z rokiem 1921-ym, rok zeszły pochlubić się może w dziedzinie rolnictwa znacznym postępem. Przeciętna wydajność w centnarach metrycznych (100 kilo) z hektara (1,8 morgi polskiej 4 morgi magdeburskie), wyniosła dla całej Polski: pszenicy ozimej — 11,1; pszenicy jarej — 10,2; żyta ozimego — 11,3; jęczmienia jarego — 11,3; owsa — 11,2. Największą wydajność wykazuje województwo poznańskie: pszenicy — 16, żyta — 14, jęczmienia — 17,8, owsa — 17,2; najmniejszą — województwo wileńskie: pszenicy — 7,2; żyta — 7,6; jęczmienia — 7; owsa — 8,3.

Ogólny zbiór w Polsce z całą ziemią wileńską, ale bez Górnego Śląska, wynosi: pszenicy 1150 tysięcy ton, żyta 5132 tysiące ton, jęczmienia 1297 tys. ton i owsa 2655 ton.

Jeżeli wyniki te porównamy z rokiem 1921-ym, pomijając ziemię wileńską, dla której za rok zeszły brak dat, pszenicy jest więcej o 12,6 proc., żyta o 17,6 proc., jęczmienia o 4,1 proc. i owsa o 19,3 proc.

Pomimo, że dokładnych danych co do innych płodów rolnych, a zwłaszcza ziemniaków, nie posiadamy, widzimy, na podstawie zestawień powyższych, że wyniki są pomyślne. Pozwoliły one na wywóz znacznych ilości ziemiopłodów zagranicę, co, bynajmniej nie uszczuplając ilości, koniecznej do aprowizacji kraju, pozwoliło na zdobycie poważnych sum w obcych walutach i uchroniło kurs marki polskiej od jeszcze większego spadku. Podług obliczeń rolników, możemy wywieźć, bez obawy o pogorszenie stanu aprowizacji wewnętrznej, około pół miljona ton różnych gatunków zboża. W rzeczywistości ilość, przeznaczona na wywóz, jest o wiele mniejsza.

Podług obliczeń przybliżonych, zbiór ziemniaków wyniósł około 34 miljonów ton, buraków cukrowyh — około 2 i pół miljona ton.

Przemysł.

Nie tylko rolnictwo, lecz również i przemysł wykazuje znaczny postęp, w porównaniu z rokiem 1921-ym. Niektóre działy, jak bawełniany, dosięgły, a nawet przewyższyły produkcję przedwojenną. W innych gałęziach rozwój jest mniej szybki, wszelako, na ogół, niewątpliwy. Nie posiadamy danych statystycznych, doprowadzonych do końca ubiegłego roku. Materjały cyfrowe z początku czwartego kwartału wykazują, w porównaniu z wrześniem, stan zatrudnienia, jak następuje:

Liczba zatrudnionych robotników była mniejsza o 0,1 proc. Zamiast 335,937 robotników, zatrudnionych w 2600 przedsiębiorstwach we wrześniu, w październiku w tychże przedsiębiorstwach pracowało 335.439 robotników.

Kongresówka wykazała nieznaczną zwyżkę zatrudnienia — o 0,4 proc., Wielkopolska nieznaczną zniżkę — o 0,1 proc., Małopolska zaś znaczniejszą zniżkę — o 2,4 proc.

Zwyżkę zatrudnienia wykazują przemysły: maszynowy (3,2 proc.), chemiczny (2.5 proc.), odzieżowy (1,7 proc.), spożywczy (1,3 proc.), garbarski (1,3 proc.), włókienniczy (1,3 proc.), oraz papierniczy (0.4 proc.).

Zniżkę natomiast wykazują przemysły: metalowy (0,2 proc.), budowlany (0,6 proc.), poligraficzny (2 proc.), górnictwo (2 proc.), wreszcie przemysł drzewny i mineralny (4,8 proc.).

Ogólną bolączką naszego przemysłu jest brak surowców: krajowe są wywożone za granicę, zagraniczne zaś, z powodu niskiego kursu naszej waluty i wysokich ceł przywozowych — są niedostępne.

Spadek kursu marki polskiej wywołuje coraz poważniejsze trudności finansowe i kredytowe. Długoterminowy kredyt istnieje w rozmiarach bardzo ograniczonych, krótkoterminowy jest bardzo drogi i również niedostateczny.

Przemysł drzewny, a szczególnie mineralny, odczuwają, oprócz tego, trudności transportowe z powodu braku wagonów.

Kopalnie węgla prosperują, kopalnie zaś nafty są w gorszem położeniu.

Handel.

W zakresie wewnętrznego obrotu handlowego o jakichkolwiek dokładnych danych nie może być mowy, co się zaś tyczy obrotu handlowego z zagranicą posiadamy obliczenia z pierwszej połowy roku zeszłego. Naogół jednak uznać należy rok miniony za pomyślny również dla handlu.

Dwa tak poważne przedsięwzięcia handlowe, jak „Targi Poznańskie" i „Targi lwowskie", a zwłaszcza te ostatnie, świadczą aż nadto wymownie o sprężystości organizacyjnej kupiectwa naszego.

Niestety, walczyć ono musi z trudnościami, piętrzącemi się z różnych stron.

Przedewszystkiem — niedostatecznie uświadomiona opinja za wszelkie nasze niedomagania gospodarcze czyni najczęściej odpowiedzialnem — kupiectwo, zapominając, że jest ono ostatniem ogniwem łańcucha w wędrówce towaru od wytwórcy surowca, półfabrykatu i gotowego towaru do konsumenta. Wskutek tego zarzuty co do „paskarstwa", lichwy towarowej i t. d. nie zawsze bywają słuszne, lub też kierowane są w niewłaściwą stronę, gdy najliczniejsza, wynosząca około dwóch trzecich części ogółu mieszkańców państwa polskiego, warstwa drobnych producentów rolnych wyjęta jest z pod działania prawa o lichwie towarowej. A przecież produkty rolne są podstawą do kształtowania się cen innych wytworów.

Z drugiej strony spadały na kupiectwo ostre represje administracyjne, krępujące handel w jego naturalnych funkcjach i rzadko osiągające skutek zamierzony, że przypomnimy tu o rewizjach w domach bankowych i kantorach wymiany. Skutek najczęściej bywał taki, że represje godziły w handel jawny, legalny i prowadzony przez siły fachowe, sprzyjając rozwojowi handlu pokątnego, „łańcuszkowego", urągającego wszelkiej kontroli rządowej i społecznej.

Nie mniej trudne były warunki kredytu dla handlu. Zarówno państwowe, jak prywatne źródła kredytu uwzględniały potrzeby kupiectwa dopiero po zadośćuczynieniu potrzebom innych warstw gospodarczych.

Jednakowoż, pomimo tylu niesprzyjających okoliczności, stwierdzić należy niewątpliwy i stały rozwój handlu polskiego zwłaszcza w obrotach z zagranicą, co najwyraźniej uwydatnia się w naszym bilansie handlowym, to jest zestawieniu naszego wywozu z przywozem.

Bilans handlowy.

Nasza statystyka urzędowa jest w zakresie handlu zagranicznego Polski bardzo spóźniona i obejmuje zaledwie pierwsze półrocze roku zeszłego. Nie mniej jednak dane za ten okres czasu upoważniają do pomyślnych rokowań na przyszłość.

Nasz przywóz jest w coraz większym stopniu pokrywany wywozem. W lipcu r. 1922 handel zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej wyraził się poniżej przytoczonemi liczbami (w nawiasach odpowiednie liczby za lipiec 1921 roku):

Przywóz do Polski wyniósł ogółem 335,953 tony (437,678 ton) o wartości 50,591 miljona marek polskich, w tem 258,065 ton (340,689 ton) węgla, wartości 4,543 marek polskich.

Wywóz z Polski wyniósł ogółem 340,304 ton (195,243 tony) wartości 40,457 miljonów marek polskich, w tem 113,828 ton (45,082 tony) węgla wartości 2,613 miljonów marek.

Bez węgla zatem przywóz wynosi 77,888 ton (96,989 ton) wartości 46,048 miljonów marek, wywóz 226,476 ton (150,161 ton) wartości 37,844 miljony mk. polskich.

Wartość wywozu pokryła w lipcu r. z. 80 proc. wartości przywozu.

W porównaniu z pierwszem półroczem 1922 roku stwierdzić należy naogół znaczną poprawę bilansu handlowego, który dla całego półrocza wyraża się liczbą 44,85 proc. Przeciętna miesięczna przywozu ogólnego za pierwsze półrocze 1922 r. (385,525 ton) wykazuje spadek przywozu w lipcu, w związku ze zmniejszeniem się dowozu węgli, zwiększenie się natomiast przywozu innych towarów (przeciętnie 62,062 tony miesięcznie). Przeciętna miesięczna wywozu ogólnego (235,949 ton) i wywozu bez węgla (195,724 tony) wykazują stały wzrost wywozu.

Zaznaczyć należy, że dane powyższe za lipiec obejmują tylko w drobnej części obrót Górnego Śląska, od lutego zaś r. 1922 nie obejmują wcale przywozu i wywozu przez Gdańsk.

*

Jak widzimy, na wszystkich polach działalności gospodarczej w r. 1922 stwierdzić możemy poprawę. Jedynie finanse państwa, wraz ze stanem waluty, wykazują pogorszenie. Przyczyny tego stanu rzeczy wszakże nie należą do zakresu rozważań niniejszych.

T. W-ski.

Pocztowa Kasa Oszczędności.

P. K. O. obecnie traktować można jedynie jako przykład tego, co społeczeństwo osiąga przez rzetelną, twórczą pracę zespołu ludzi ożywionych wspólną myślą i kierowanych twórczą wolą dzielnych jednostek.

Powstanie i rozwój P. K. O. osobliwą bowiem stanowi historję. W okresie wyzwolin państwowości polskiej, w czasie, gdy w społeczeństwie niepodzielnie panowały „orjentacje", a sprawy gospodarcze wydawały się rzeczą mizernego znaczenia wobec wielkich wydarzeń politycznych, jednym słowem w roku 1918, zrodziła się myśl utworzenia placówki pierwszorzędnego dla życia finansowego Polski znaczenia. Inicjatorem zorganizowania P. K. O. w Polsce był p. Hubert Ignacy Linde.

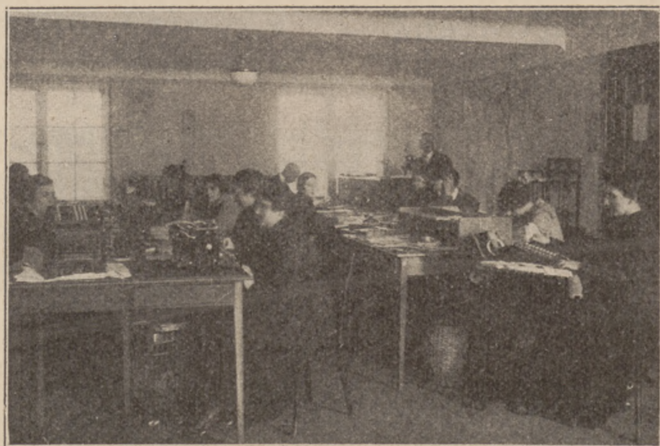

Twórca Pocztowej Kasy Oszczędości: Prezes P. K. O. Hubert Ignacy Linde.

Jak zwykle u nas, doskonała myśl nie odrazu znalazła należytą ocenę. Jednak, pewien upór w dążeniu do celu, który cechuje ludzi przywiązanych mocno do swej idei, dopomógł p. Lindemu do zrealizowania zamierzeń. A przeszkody były znaczne: brak funduszów organizacyjnych, odpowiednich pomieszczeń, wykwalifikowanych pracowników, niechęć banków i dopatrywanie się „niebezpiecznego eksperymentu" w uruchomieniu tej placówki. Największą, jednak trudność przedstawiało zwalczenie bierności społeczeństwa, które inicjatywy tej nie doceniało, bo doceniać nie mogło. Pocztowy obrót czekowy był bowiem dla większości społeczeństwa zupełnie nieznany, a i obecnie, po czterech latach wydajnej pracy, niecałkowicie korzyści P. K. O. są rozumiane.

P. K. O. została uruchomiona w marcu 1919 roku. Na fundusz organizacyjny asygnowano miljon z niewielkim okładem, a na pomieszczenie instytucji oddano jedno skrzydło gmachu „starej poczty" przy pl. Napoleona. Aby przygotować odpowiednich pracowników p. Linde zorganizował 1 miesięczne kursy, na które zapisało się 90 słuchaczy. W warunkach ciężkich, z tak mizernymi środkami, rozpoczęto pracę. Nic nie wskazywało na to, aby placówka ta stać się mogła jednym z ważkich czynników w życiu finansowym i gos-

podarczym państwa. A jednak? Już w pierwszym roku działalności praca P. K. O. niezwykłego nabrała rozpędu. Obroty jej z dnia na dzień wzrastały, zakres pracy rósł, niejako rozsadzał dotychczasowe ramy technicznych możliwości.

Wnętrze jednego z biór P. K. O. (Biuro sprawdzań w Gmachu przy ul. Jasnej 9).

Liczba uczestników wzrastała. Trzeba było odpowiedzieć wymaganiom obywateli dopominających się o własne, dzielnicowe centrale P. K. O., a więc uruchomiono oddziały w Poznaniu i Katowicach.

Rósł zastęp pracowników, pomieszczenie niewystarczało, zjawiła się konieczność wzniesienia własnej siedziby.

Dział maszyn do liczenia przy biurze sprawdzań.

A więc ją wzniesiono.

Dla zaspokojenia potrzeb lokalnych, wzniesiono gmach P. K. O. w Poznaniu. Zanim ukończono budowę gmachu P. K. O. w Warszawie, okazała się potrzeba dalszej rozbudowy pomieszczeń P. K. O., wzniesiono przeto drugi gmach P. K. O. przy ul. Bugaj № 5, gdzie pomieszczono wydział gospodarczy. Aby zaspokoić własne potrzeby gospodarcze, urządzono drukarnię, introligatornię, warsztaty ślusarskie stolarskie i t. d,

Obecnie zamierzone jest uruchomienie oddziałów P. K. O. w Krakowie, Łodzi, Lwowie i Wilnie. Już w roku ubiegłym rozpoczęto budowę gmachu P. K. O. w Krakowie.

A wszystko to w ciągu niespełna 4 lat pracy, dosłownie z niczego, dzięki jedynie pięknej inicjatywie i wytrwałej pracy inicjatora.

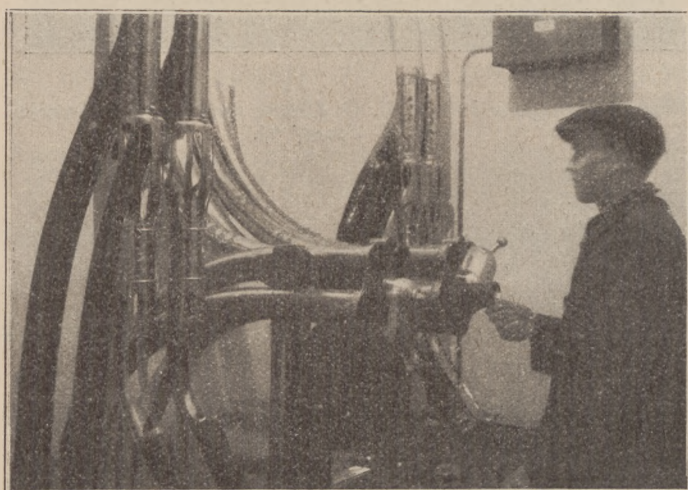
W jakiem tempie wzrasta działalność P. K. O., świadczy choćby wprowadzenie pracy urzędników na dwie zmiany: dzienną i wieczorową. Obroty P. K. O. przekraczają 10 miljardów marek dziennie. Suma wkładów na kontach wzrosła z 297 mil-

jonów w 1919 roku, po przez 2 miljardy w 1920 r. i 9 miljardów w 1921 roku, do 48 miljardów we wrześniu 1922 r.

Dzięki uprzejmości Prezesa P. K. O. mogliśmy zebrać garść szczegółów o działalności P. K. O., które poniżej podajemy.

P. K. O., powołana do życia dekretem Naczelnika Państwa z dn. 7 lutego 1919 r., działa na mocy Ustawy Sejmowej z dn. 19 maja 1920 r. Ustawa dzieli zakres pracy P. K. O. na: 1) obrót czekowy, 2) obrót oszczędnościowy i 3) obrót papierami wartościowemi. Istotę działalności P. K. O. stanowi obrót czekowy. Polega on na znacznym ułatwieniu obywatelom dokonywania wpłat, wypłat i rozrachunków w państwie za pośrednictwem wszystkich urzędów pocztowych, a jest ich około 3000. Wpłaty na konta uczestników przyjmują bezpłatnie wszystkie urzędy pocztowe; wypłaty w kasach centrali i oddziałów P. K. O. oraz rozrachunki pomiędzy uczestnikami obrotu dokonywane są również bezpłatnie. Wypłaty w urzędach pocztowych osobom trzecim na zlecenie uczestników, dokonywane są bezporównania taniej i szybciej niż zwykłym przekazem pocztowym lub za pośrednictwem instytucji kredytowych. Aby umożliwić uczestnikom obrotu bezwłoczne podnoszenie gotówki w każdym urzędzie pocztowym wprowadzone t. zw. Listy Kredytowe P. K. O., na mocy których, w dowolnym urzędzie pocztowym, podnosić można kwoty wzwyż nieograniczone

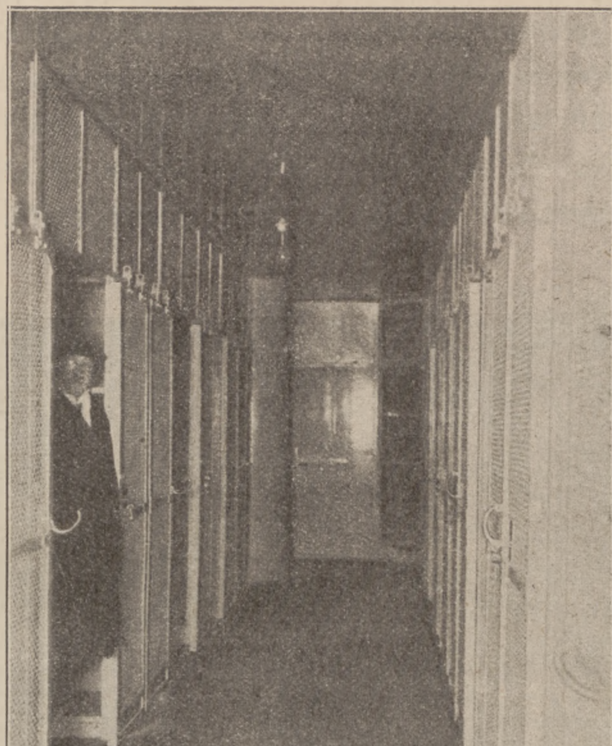
Nic dziwnego przeto, iż liczba uczestników wzrasta stale, przeciętnie od 35 do 40 dziennie. Obecnie P K. O. posiada z górą 30,000 uczestników. Obroty miesięczne przekraczają 250 miljardów marek. Najwięcej korzyści, z punktu widzenia interesów całości gospodarki finansowej Polski, przynoszą obroty bezgotówkowe. Przyczyniają się one bowiem wydatnie do zwiększenia siły obrotowej marki polskiej, a przeto, choć nieznacznie jeszcze, wpływają na obniżenie wysokości nowych emisji. W ten sposób bowiem zaspakajane są w pewnej mierze potrzeby kapitałów obrotowych, bez realnego zapotrzebowania znaków obiegowych. Obroty bezgotówkowe dosięgają 70% ogólnych obrotów P. K. O., a w stosunku do ilości emitowanych banknotów wyniosly w pierwszej połowie 1922 r. 108%.

Centrala poczty pneumatycznej.

Obrót oszczędnościowy z natury rze-

czy przedstawia się skromniej. Dotychczas 55 tysięcy obywateli posiada w P. K. O. z górą 5 miljardów wkładów. Obrót ten ze względu na wahania wartości marki polskiej, traktowany jest raczej jako dogodny sposób przechowywania pieniędzy. Można nawet powiedzieć, iż niezaprzeczenie jest ten sposób najdogodniejszy, gdyż książeczki wkładkowe P.K.O. uprawniają do podnoszenia pieniędzy w każdym urzędzie pocztowym do sumy 10000 mk. bezzwłocznie, dzięki czemu posiadacz oszczędności, o ile zaskoczy go potrzeba w jakiejś, choćby najbardziej odległej miejscowości od urzędu w którym złożył pieniądze, może niemi dysponować natychmiast.

Skarbiec: wnętrze, część jednego z korytarzy w skarbcu.

Posiada to niesłychaną doniosłość pratyczną dla osób udających się w podróż, a lękających ryzyka przewozu gotówki.

W tym obrocie przyjmują wkłady i uskuteczniają wypłaty wszystkie urzędy pocztowe w Państwie.

Biuro papierów wartościowych ułatwia uczestnikom obrotów P. K. O. kupno i sprzedaż wszelkich walorów. Przy pożyczce złotej specjalnie rola P. K. O. się uwydatniła. Pisemne zgłoszenia do P. K. O. o zakup pożyczki napływają w ilości kilkuset dziennie. Nabywca nie jest narażony na stratę czasu ani przy zakupie, ani przy otrzymaniu obligacji, P. K. O. bowięm, na pisemne zlecenie nabywa pożyczkę i obligacje odsyła pod adresem nabywającego przez pocztę, względnie, na życzenie, przechowuje bezpłatnie w depozycie.

P. K. O. była też jednym z poważniejszych nabywców pierwszych, wypuszczonych przez państwo pożyczek krótko, długoterminowej i „miljonówki. Czyniła to zarówno na rachunek własny, jako też dla swych klijentów.

I jeżeli idzie o szczęście osiągneła niewątpliwie w tym kierunku sukces, kilkokrotnie bowiem nabyte przez P. K. O. nomery wylosowano podczas ciągnienia miljonówek.

Stąd utarła się wśood szerszzch sfer opinja o szczęśliwej ręce P. K. O.

Na specjalne podkreślenie zasługuje współpraca P. K. O. z rozwojem gospodarczym Polski. Wyraża się ona w udzielaniu kredytów na potrzeby przemysłu, rolnictwa, samorządu i spółdzielni. Kredyty te są udzielane w formie lokat w instytucjach kredytowych na specjalne cele. Stopa procentowa pobierana przez P. K. O. wynosi 10%, przyczem bankom wolno pobierać do 3%, bez żadnych dalszych opłat lub prowizji. Do listopada 1922 roku udzielono lokat takich na sumę przeszło 20 miljardów marek, z czego na przemysł przypadało 70%, na rolnictwo 13%, na samorządy 9%, i na spółdzielnie 8%.

Introligatornia P. K. O. (w gmachu przy ulicy Bugaj 5).

Kredyt udzielany bezpośrednio na powyższe cele staje się niesłychanie ważnym współczynnikiem życia gospodarczego, przyczyniając się wielokrotnie do uruchomienia niejednej organizującej się placówki, której uruchomienie wskutek braku pieniężnego jest zatamowane.

Niejedno też przedsięwzięcie dzięki takiej pomocy przetrwało kryzys pieniężny i wstąpiło na drogę rzetelnego rozwoju.

Z kredytu P. K. O. wielokrotnie korzystała przedewszystkiem stolica nasza, że wymienimy choćby budowę teatru Rozmaitości, która w swoim czasie posunęła się znacznie dzięki udzielonemu na ten cel kredytowi i obecnie dzięki nowej pożyczce miasto zdoła prawdopodobnie w ciągu najbliższych miesięcy dzieło budowy, napotykające tak liczne przeszkody, doprowadzić do końca.

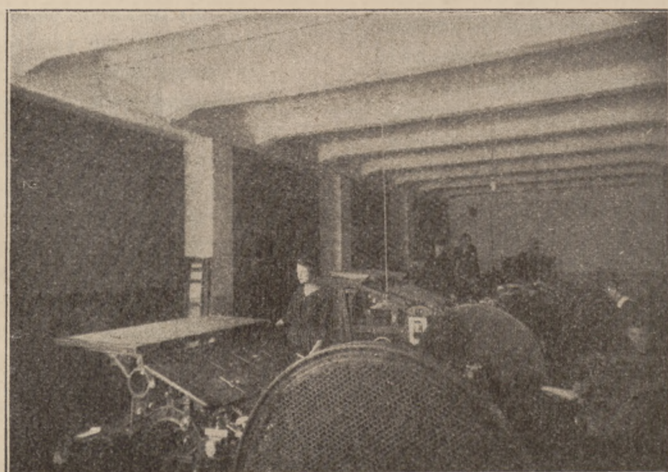
Tajemnica przeto szybkiego rozwoju instytucji jest wyjaśniona?

Rozwój ten nie jest tak świetny, kończy prezes Linde. Jeśli porównamy rozwój P. K. O. z rozwojem pokrewnych instytucji na zachodzie przewaga będzie nie po naszej stronie.

Tak naprzykład Czechosłowacja w samym urzędzie czekowym posiadała w początkach 1922 roku zgórą 87 tysięcy uczestników, przy trzynastu miljonach mieszkańców. W Polsce natomiast w tymże czasie P. K. O. zdołała skupić 21 tysięcy uczestników na prawie 30 miljonów ludności. Na taki stan rzeczy złożyły się dwa czynniki: pierwsze, to małe stosunkowe zżycie się społeczeństwa z nowoczesną techniką obrotu pieniężnego. Jak wiadomo dotychczas ustawy czekowej Polska nie posiada. Jedynie Małopolska i zabór Pruski otrzymały

w spadku po zaborcach, odpowiednie, różne jednak w szczegółach, prawodawstwo czekowe. Nadto, brak dostatecznej sieci urzędów pocztowych powstrzymuje rozwój P. K. O. To przedewszystkiem skłoniło nas do intensywnego uruchomienia oddziałów.

Wszystkie udogodnienia P.K.O. polegają przedewszystkiem na dokładności i szybkości wykonywania zleceń. Przy tak znacznych obrotach, nie jest to rzeczą łatwą do osiągnięcia, potrzebne są do tego pewne ułatwienia techniczne. To też przy budowie gmachu P. K. O. przy ul. Jasnej 9, uwzględniono szereg udogodnień podnoszących sprawność pracy urzędników.

Drukarnia w Gmachu P. K. O. (przy ulicy Bugaj)

Gmach ten wzniesiony w niezwykle szybkiem tempie, zajmujący dwa rozległe fronty, zewnętrznym już swym wyglądem, imponuje, pociągając oko swą wdzięczną i monizowaną architekturą. Jest on też niewątpliwie ozdobą naszego miasta.

Przy urządzaniu go nie zapomniano o najdrobniejszych szczegółach technicznych.

Zaprowadzono przeto wewnętrzną pocztę pneumatyczną do przesyłania czeków i korespondencji, uruchomiono specjalne maszyny do liczenia, własną centralę telefoniczną i t. d. Inowacje te niewątpliwie usuną ślady pewnych technicznych niedomagań, które wypływały z braku odpowiedniego lokalu i urządzeń. Wewnątrz gmachu wzniesiono specjalny skarbiec, posiadające 6 tysięcy safesów. Skarbiec ten jest całkowicie izolowany, o konstrukcji zabezpieczającej od wszelkich niespodzianek.

Wszystko to pozwala mniemać, iż w sprawie dalszego rozwoju P.K.O nie padło jeszcze ostatnie słowo.

Na zakończenie dodamy, iż tak piękne rezultaty mimo pewnej nuty żalu, która zabrzmiała w ustach Prezesa Lindego, gdy mówił o rozwoju czekowego obrotu pocztowego za granicą, przypisać należy niezwykłej sprężystości całej Dyrekcji P. K. O.

Posiada ona w wysokim stopniu ambicję twórczą, pobudzającą ją nietylko do realizowania dotychczasowych swych zamierzeń, lecz popychając ją w kierunku szukania nowych dróg rozwoju. Placówka ta jest oczywistym dowodem tego, jak wiele zdziałać może dobra wola, i energja w każdej dziedzinie naszego życia gospodarczego.

Perspektywy handlu polskiego.

Rozwój handlu w Polsce przed wojną światową pozostawał w ścisłej zależności od ogólnych warunków ekonomicznych, te ostatnie zaś od położenia politycznego. Brak własnej państwowości wykluczał istnienie niezależnej polityki handlowej, a w związku z tem możności wywierania wpływu na rozwój handlu wewnętrznego i zagranicznego. Pozbawione samodzielności politycznej ziemie polskie zmuszone były stosować się do potrzeb i kształtowań się polityki gospodarczej ogólno - państwowej rządów zaborców, co wykrzywiało prawidłowy rozwój ekonomiczny ziem polskich. Jakkolwiek handel najsilniej rozwinął się w b. Kongresówce, jego stopień rozwoju daleki był od tych możliwości, jakie dałyby się osiągnąć w państwie niepodległem w warunkach normalnych. Niedorozwój tego handlu wytwarzał brak łączności między dzielnicami, brak poparcia czynników rządowych oraz wadliwość jego form organizacyjnych. Społeczeństwo wreszcie w sposób niedostateczny zdawało sobie sprawę z zadań i roli handlu w dziejach narodu. Wciąż jeszcze pokutowała szesnastego i szczególnie siedmnastego wieku datująca się pogarda dla zawodu kupieckiego, traktowanie go jako profesję, uwłaszczającą stanowi człowieka „dobrze urodzonego". Nie było ani należycie zorganizowanego handlu hurtowego i tranzytowego, nie było wielkich domów handlowych, na prowincji panującą formą handlu było kramarstwo. Nie posiadaliśmy giełdy towarowej, a największą plagą dla handlu stało się ponad miarę zdrowego handlu rozwinięte pośrednictwo, powodujące kszałtowanie się cen wysoce niekorzystne dla konsumenta. Po odzyskaniu niepodległości handel polski wkracza na nowe tory. Przed Polską, jako krajem wybitnie tranzytowym, otwierają się świetne perspektywy. Handel zaczyna się organizować. Powstają przedewszystkiem wielkie domy handlowe dla handlu zagranicznego, domy transportowe, corz racjonalniej zaczyna organizować się handel hurtowy. Kiedy z początku reglementacja obrotu towarowego wewnętrznego oraz wybujały chatyzm w polityce przywozowo - wywozowej wysoce nie sprzyjały rozwojowi handlu, z chwilą zniesienia reglementacji obrotu wewnętrznego i przejścia rządu naszego do liberalnej polityki handlowej, inicjatywa prywatna mogła rozwijać się w korzystniejszych warunkach oraz snadniej i śmielej realizować swe plany, zamierzenia. Ale zdrowemu i normalnemu rozwojowi handlu stanęła i stoją obecnie na przeszkodzie ciągłe fluktuacje waluty polskiej. Niepewność walutowa uniemożliwia odpowiednią kalkulację, czyni zyski iluzorycznemi. Szkodliwy wpływ na rozwój handlu wywiera również powolny tryb załatwiania spraw przez władze sądowe i administracyjne, stwarzający niepewność w stosunkach handlowych Osoba, zawierająca interes handlowy, którego dopełnienie nie następuje równocześnie, jest skazana na ustawiczną obawę, czy złożone przez nią pieniądze nie staną się „pożyczką przymusową" w rękach niesumiennego dostawcy. Powolny wymiar sprawiedliwości jest obok innych czynników powodem, że ludność dzisiaj zamiast do interesów handlowych bardziej lgnie od interesów walutowych.

Nowy kurs w polityce handlowej rządu polskiego, zainaugurowany w połowie r. 1921, wywarł na rozwój handlu polskiego wpływ przemożny. Zniesiono wydawanie pozwoleń na wywóz, towary zaś zakazane do wywozu lub przywozu, wyszczególniono w specjalnem rozporządzeniu. W związku z tą doniosłą zmianą w polityce handlowej rządu polskiego, eksport polski zaczyna wzrastać z miesiąca na miesiąc, o czem świadczą dane statystyki handlu zagranicznego. W chwili obecnej istnieje tylko kilkanaście artykułów, których przywóz jest reglementowany (artykuły przeważnie luksusowe). Co do wywozu, zakazy stosowane są przeważnie do artykułów, których pozbycie się na rzecz zagranicy mogłoby wywrzeć wpływ na rozwój naszego przemysłu (surowce), lub pogorszyć stan naszej aprowizacji: (środki żywnościowe). Rząd w sprawie polityki przywozowo - wywozowej niema zupełnie ustalonych wytycznych, a ich określenie było niedawno przedmiotem debat w Radzie Przemysłowo - Handlowej. Zdaje się, iż miarodajne dla jego polityki staną się wskazania Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa i t. p., który uznał za wskazane:

1) zakazy co do wywozu surowców i środków żywnościowych stosować przejściowo i tylko odnośnie od niektórych artykułów stosować reglementację;

2) cła wywozowe zastąpić zmiennemi opłatami wywozowemi;

3) cła zaś przywozowe regulować automatycznie w zależności od różnicy kursowej pieniądza papierowego w złocie, nie zaś od ceny rynkowej artykułu, jak to było projektowane.

Mimo usiłowań rządu w kierunku wzmożenia naszego eksportu, ku czemu przyczynić się ma coraz większe zwężanie liczby artykułów, zakazanych do wywozu, dalecy jesteśmy od równowagi naszego bilansu handlowego. Poprawa jest jednak widoczna. Tak więc wywóz w r. 1920 wynosił zaledwie 17,6 proc. przywozu, w r. 1921 wynosił on już 43 proc. przywozu. Stosunek wywozu do przywozu powiększył się 2 i pół raza. Przywóz zwiększył się w r. 1921 tylko o 33 proc., wywóz natomiast o 227 proc.! W r. 1922 w m. styczniu stosunek wywozu do przywozu wyrażał się w 33,6 proc. (pod względem wartościowym), w lutym — w 92,7 proc., w marcu — 50,2 proc., w kwietniu — 52,2 proc., w maju — 38,8 proc. i w czerwcu 50,8 proc. W drugiem półroczu stosunek ten staje się jeszcze bardziej korzystny i obecnie podobno dochodzi już do 80 proc., jakkolwiek liczba ta wydaje się nieprawdopodobną.

Kiedy w latach poprzednich głównymi przedmiotami naszego wywozu były drzewo, nafta i przetwory naftowe, a na dalszym planie — cement, ziemniaki, cukier, jaja, gęsi, wyroby z drzewa, wyroby przemysłu tekstylnego i t. p., obecnie na plan pierwszy obok drzewa i nafty wysuwają się węgiel i wyroby przemysłu tekstylnego. W przyszłości coraz większą rolę w naszym bilansie handlowym będą odgrywały również zboża chlebowe, cukier, wyroby przemysłu metalowego i chemicznego, na co wskazuje coraz bardziej wzmagający się ich wywóz już w chwili obecnej. Jeśli chodzi o kierunek naszego handlu zagranicznego, jak wiadomo, przed wojną ziemie polskie prowadziły handel przeważnie z państwami zaborczemi, (Rosją, Austro-Węgry, Niemcy). Ten kierunek utrzymał się w części również w chwili obecnej. W r. 1921 połowa naszego wywozu szła do Niemiec i Austrji. W r. 1922 w 1-m kwartale 73,8 proc. wartości ogólnego wywozu kierowane było do Niemiec, Austrji i Czechosłowacji. Sam tylko udział Niemiec wynosił 44,3 proc. Czynnikiem, stwarzającym tę jednostronność naszego handlu zagranicznego, jest siła przyzwyczajenia naszego kupiectwa, brak energji i inicjatywy w poszukiwaniu nowych rynków, brak przedsiębiorczości. Zawarte obecnie konwencje handlowe z całym szeregiem państw zachodnio - europejskich (Francja, Włochy, Rumunja, Jugosławja w pierwszym rzędzie) powinny rozszerzyć nasze rynki zbytu i złamać ociężałość naszego kupiectwa w nawiązywaniu stosunków handlowych z nowymi klijentami.

Szczególnie Rumunja i Jugosławja mogą stać się bardzo poważnymi odbiorcami wyrobów naszego przemysłu, a ze względu na wysoką walutę tych krajów kupiectwo nasze winno baczną na nie zwrócić uwagę. Słyszeliśmy, iż w łonie naszego rządu istnieje zamiar zawarcia układu handlowego z Turcją. Jest to zamiar b. chwalebny, który spotka się niewątpliwie z najwyższem uznaniem naszych sfer handlowych. Do rynków, które nie powinny być obojętnie traktowane przez nasze kupiectwo, zaliczyć jeszcze należy kraje bałtyckie oraz północne, zdradzające coraz większe zainteresowanie dla niektórych naszych surowców oraz wyrobów przemysłowych.

Intensywny rozwój naszego przemysłu, stałe postępy, jakie wykazuje nasza produkcja przemysłowa i rolnicza, pozwalają pomyślną przyszłość wróżyć naszemu handlowi. Ustawiczny wzrost cen w kraju sprawia, iż konkurencja na rynkach obcych coraz staje się dla nas trudniejsza (np. w dziedzinie przetworów naftowych).

Z uzdrowieniem polityki skarbowo-walutowej rządu wiąże się możliwość świetnego rozwoju handlu polskiego. Dalszy spadek marki polskiej i wzrost cen, sprowadzić będzie musiał z czasem zupełną stagnację w naszym handlu eksportowym, szczególnie w miarę spadku cen na zachodzie. Możliwość ziszczenia się tych pragnostyk już teraz budzi uzasadnione obawy i wskazuje na potrzebę usilnych zabiegów w kierunku uzdrowienia naszych finansów.

Dr. Leon Pączewski.

„BRZESKIAUTO" TOW. AKC.

Wielkopolska Fabryka Samochodów dawn. St. Brzeski

w POZNANIU, Skarbowa 20.

Każdy zdaje sobie sprawę, wiele trudności przezwyciężyć musiał przemysłowiec polski w zaborze pruskim, organizując przedsiębiorstwo w czasach niewoli, jak walczyć musiał z żelaznym systemem pruskim, który był tak bezwzględnie wrogim powstawaniu polskich placówek przemysłowych w Wielkopolsce, gdzie rząd pruski z nieubłaganą konsekwencją wszelkich środków używał, aby przemysł wielkopolski stał się wyłącznie przywilejem Niemców i faworyzowanych przez nich żydów poznańskich.

W takich warunkach trudno i ciężko było stworzyć i obronić placówkę polskiego przemysłu, to też tylko jednostki wyjątkowo energiczne i dzielne stawały do walki z systemem pruskim, wkraczały w dziedzinę przemysłu i zwyciężały.

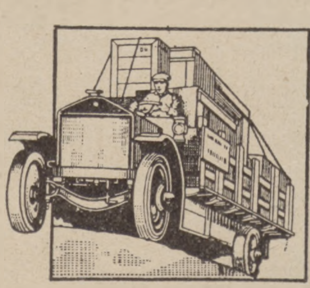
Jednę z takich polskich placówek założonych za czasów prześladowań pruskich jest „Brzeskiauto" Tow. Akc. Wielkopolska Fabryka Samochodów, którą w roku 1894 w Poznaniu założył p. Stanisław Brzeski, obecnie Towarzystwo Akc. Dzięki energji, uczciwości i solidności w wykonanych pracach firma bardzo szybko zdobyła rynek i obecnie ogarnia już całą Polskę we wszystkich dzielnicach kraju zyskując coraz większe zastępy klijentów. Przedsiębiorstwo wyspecjalizowało się od przeszło lat 20-tu, zajmując się wyłącznie wszelkiemi sprawami, które branża samochodowa obejmuje, to też obecnie fabrykaty jego już konkurują z zagranicznymi a wszelkie dostawy zyskują chlubnie ustaloną renomę, wskutek czego klijenci przystępują z wszelkiem zaufaniem i pokrywają swoje zapotrzebowania, mając gwarancję rzeczowej obsługi.

W r. 1919 dawna firma St. Brzeski Automobile, została przekształcona na Towarzystwo Akcyjne z kapitałem zakładowym 2.000.000 marek, który został podwyższony w kwietniu r. 1921 do 20.000.000 mk. Obrót za rok 1921 równał się mk. p. około 825 miljonów dywidenda zaś z bonusem 75 proc. Kurs emisyjny akcji 120 proc. Wysokość udziałów 1000 i 5000 mk. Towarzystwo posiada w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego 29 fabrykę karoserji i warsztaty oraz plac wielkości około 10.000 m², na którym znajdują się garaże, warsztaty, biuro i dom mieszkalny, oprócz obszernych placów do zabudowania, które przeznaczone są pod dalsze budowy, a które ogólny projekt obejmują.

W firmie obecnie pracuje około 80 pracowników wykwalifikowanych. Główne kierownictwo pozostaje w ręku p. Stanisława Brzeskiego. Na czele Rady Nadzorczej stoi ks. Olgierd Czartoryski, jego zastępcą jest dr. Jan Sławski, członkami Rady są pp. dr. Tadeusz Smoluchowski, dyrektor Leon Szczepanowski i inż. Feliks Winnicki.

Zarząd mieści się w Poznaniu przy ul. Skarbowej 20, tel. 34-17 i 41-21, adres telegraficzny „Brzeskiauto". Po wybudowaniu budynków fabrycznych z biegiem czasu zarząd przeniesie się do własnych lokali.

Przemysł polski po wojnie w wielu gałęziach szybko się odradza, rośnie, potężnieje — niestety w dziedzinie motorów spalinowych jak niewiele dotychczas osiągnąć zdołaliśmy, jak daleko w tyle pozostaliśmy za Europą nie mówiąc już o Ameryce, dlatego też oceniając ważną rolę w przemyśle ojczystym takiej placówki jaką jest „Brzeskiauto" Wielkopolska Fabryka Samochodów T. A. gorąco jej życzyć należy jaknajwiększych pożądanych rezultatów pracy.

Rok handlu hurtowego.

Rok 1922 nie był jednolity śród hurtowników warszawskich. W niektórych bowiem branżach obroty były bardzo duże i zyski znakomite, gdy w innych panował przeważnie zastój.

W każdym razie wszędzie u hurtowników sytuacja już była normalniejsza, niż w roku poprzednim. Handel utracił już dawny, powojenny charakter paskowy, odpadli niefachowcy, którzy w handlu upatrywali tylko rodzaj gry giełdowej.

Co się tyczy waluty w handlu, to nie było w r. 1922 takich skoków, jak w r. 1921, ani tego chaosu, co dawniej. Nawet ostatnie zwyżki walut zagranicznych miały mniej szkodliwy wpływ na handel, niż w roku poprzednim.

Mniej też było bankructw handlowych, niż w r. 1921.

W dziale manufaktury w styczniu 1922 r. metr szewiotu półwełnianego kosztował 1000 m. Obecnie zaś kosztuje — 5,500 mk. Materjał na suknie — 1,500 mk., obecnie — 12,000 mk. Lepszy boston na kostjumy męskie i damskie kosztował około 4,000 m., obecnie — około 50,000 m. Gabardina kosztowała około 3,000 mk., teraz kosztuje przeszło 30,000 mk. Sztuczka płótna domowego kosztowała 11,000 mk., teraz — 67,000 mk. Wypada zatem, że w tej branży jeden artykuł podrożał 5 i pół raza, drugi artykuł 8 razy, a trzeci — przeszło 12 razy. Przyczyną takiego podskoczenia kolosalnego nie jest bynajmniej tylko różnica walutowa, gdyż waluty zagraniczne conajwyżej podskoczyły 6-krotnie. Przyczyna tkwi też w znacznym wzroście odbytu towarów. Zaczęto bowiem wywozić manufakturę do Rosji, Rumunji, Niemiec i t. d., otrzymując za towar dobre ceny w walucie zagranicznej.

Branża skórzano - galanteryjna rozwinęła się też znakomicie dzięki wywozowi tych wyrobów za granicę. Dużo też wywożono z Warszawy do Lwowa, Krakowa, Przemyśla, na Pomorze, a przeważnie na Kresy. W poprzednim roku natomiast przywożono sporo lepszych wyrobów takich z Wiednia i innych miejscowości zagranicznych. Ale dzisiaj nie opłaca się sprowadzanie dlatego, że aczkolwiek waluta austrjacka jest niższa, to jednak ceny tam znacznie podskoczyły, a przytem cło jest ogromnie wysokie. W związku z tem rozwinęła się wybitnie produkcja krajowa tych wyrobów, które mają duży popyt przy stosunkowo niewysokich cenach. Wyroby te tak bardzo nie podrożały, jak inne. Naprzykład torebka damska, która w styczniu kosztowała 8.000 mk., kosztuje obecnie około 40.000 mk. To samo dotyczy innych wyrobów tej branży.

Branża obuwiana rozwinęła się o wiele lepiej w roku 1922, niż w 1921. Z Warszawy wywożono głównie obuwie do Wielkopolski, Małopolski i Wilna. Natomiast w Warszawie obroty miejscowe nie były bardzo zadowalające. Narzekali na to szczególnie pomniejsi kupcy, których przybyło w przeciągu roku, jak grzybów po deszczu, i którzy nie wywozili obuwia na dalsze rynki. Zwyżka cen przedstawia się tu w takim stosunku, że para obuwia męskiego, magazynowego, która kosztowała w styczniu około 7,000 mk., kosztuje obecnie około 40,000 mk. Naogół obecnie obroty są bardzo słabe.

Branża skórzana znajdowała się w podobnej sytuacji, pomimo lepszego rozwoju, niż w roku poprzednim. Tendencja nie była świetna w przeciągu całego roku. Ceny szły w górę, niejednakowo w różnych gatunkach. Tak naprzykład chrom krajowy podrożał z 400 — 500 mk. na 4,500 do 5,500 mk. za stopę. Lakier Freidenberga — z 1,500 na 8,000 mk. za stopę. Lakier Langrina — z 1,700 mk. na 6,500 m. za stopę. Francuskie ecrase — z 650 mk. na 3,700 mk. za stopę. Pfeifera skóry koźle w przeciągu ostatnich 6 miesięcy podrożały z 750 na 4,500 mk. za stopę. Wypada zatem, że pomimo zwyżki waluty zagranicznej, jednak ceny skór krajowych podskoczyły dwa razy więcej, niż ceny skór zagranicznych. Działo się tak dzięki temu, że znaczną część tutejszej produkcji eksportowano na wyżej wymienione rynki zbytu.

Branża bieliźniana też nieźle się rozwinęła, i to również przedewszystkiem dzięki świeżym rynkom zbytu, zdobytym dla tej branży. Ceny tutaj szły w górę stosunkowo znacznie mniej, niż waluta zagraniczna. Tak więc w styczniu kosztowała zwyczajna koszula damska od 1,200 do 1,300 mk., a dzisiaj kosztuje ta sama koszula od 5,000 do 5,500 mk. Hurtownicy tłumaczą to tem, że głównie kobiety produkują artykuły tej branży, wskutek czego robocizna tak nie podrożała, jak tam, gdzie mężczyźni pracują.

Branża kapeluszowa rozwinęła się dzięki

temu, że z powodu różnicy walutowej produkcja miejscowa zaczęła systematycznie zastępować zagraniczną. Tak naprzykład kapelusz męski Habiga kosztował w styczniu r. z. 10,000 do 12,000 mk. obecnie zaś podług kalkulacji korony czeskiej, oraz z powodu cła, jakie rząd polski nałożył i wogóle wobec różnych trudności przy dowozie, — kapelusz taki powinien kosztować od 120,000 do 150,000 mk., czyli 12 razy więcej. Natomiast tuzin łódzkich wełniaków Szleja kosztował w styczniu 30,000 mk., a teraz kosztuje taki tuzin 150,000 mk., czyli tylko 5 razy więcej. Nawet z Niemiec, gdzie waluta jest dość niska, niepodobna prawie sprowadzać kapeluszy, bo po pierwsze „Wszechniemiecki Związek kapeluszy słomkowych“ sprzedaje obecnie swe towary jedynie w dolarach, żądając 50 proc. zgóry, a po wtóre cło wywozowe z Niemiec kosztuje 14 proc., polskie cło wynosi 36,000 mk. za tuzin.

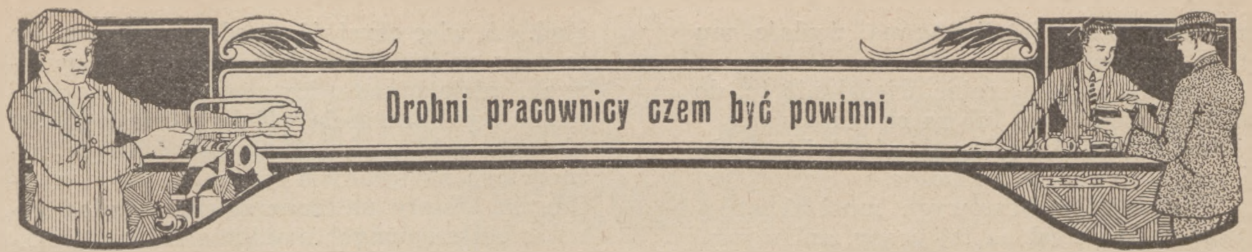
W branży spożywczej natomiast ceny stosunkowo najmniej podskoczyły do góry, aczkolwiek wszyscy narzekają przedewszystkiem na drożyznę artykułów spożywczych. Tak więc funt mąki w hurcie kosztował w styczniu 95 mk., a teraz kosztuje 525 mk. Bułki — 100 mk., teraz — 500 mk. Kilo chleba — 145 mk., teraz — 850 mk. Fasola biała kosztowała 75 mk., teraz — 400 mk. Pęczak kosztował 70 mk., teraz — 300 mk. Kasza jęczmienna — 70 mk., teraz — 250 mk. Krakowska kosztowała 100 mk., teraz — 400 mk. Kasza manna — 140 mk. teraz — 650 mk. i t. d.

Pozatem w innych branżach panowały takie stosunki, że rozwinęły się dzięki temu, iż produkcja zagraniczna nie mogła wytrzymać konkurencji tutejszych przemysłowców.

Ogólny wynik roku handlu hurtowego jest zatem wogóle bardzo pomyślny. Kupcy jednak twierdzą, że obliczając proporcjonalnie podług zwyżki cen, większość kupców zbiedniała, aczkolwiek ich majątek w markach polskich wynosi bardzo dużo, gdyż wartość towarów na składzie wynosi stosunkowo mniej.

Śmiało jednak twierdzić można, że handel powrócił do stanu bardziej normalnego i że są widoki całkowitego ustalenia się normalnych warunków bez śladów wojennych.

I.

Drobni pracownicy czem być powinni.

Artykuł ten jest jakby życzeniem noworocznem dla pracowników i ich chlebodawców. Pierwszym z nich życzy autor, aby umieli się zastosować do podanych wskazówek i nabyli pewne zalety konieczne w pracy biurowej, — a drugim, aby umieli te zalety ocenić i dpowiednio wynagrodzić.

T. Skarżyński.

Pomimo tego, że rozwój dzisiejszy wszędzie, gdzie można zastąpił pracę ludzką odpowiednią maszyną, jednak w każdem przedsiębiorstwie jest jeszcze mnóstwo czynności, które musi spełniać człowiek.

Prawda są to czynności łatwe i proste do wykonania, monotonne w swej jednostajności i z tego względu zbliżone do pracy maszyny.

Z drugiej strony muszą być one wykonane w pewien przepisany sposób podług wzoru czy planu zgóry ułożonego i narzuconego wykonawcom.

Można powiedzieć, że w każdej większej firmie handlowej, gdzie duża liczba pracowników pozwala na drobny podział pracy, więcej niż połowa pracowników ma do wykonania tę właśnie „maszynową" pracę, opartą na rutynie i dokładności.

Nie należy jednak sądzić, że ponieważ rutyna, a nie inicjatywa jest podstawą ich pracy, więc jest ona mniej ważna niż praca innych. Przeciwnie, od należytego wykonania tych drobnych czynności bardzo często zależy powodzenie firmy. Często bardzo niedopilnowanie terminu, nieprzygotowanie na czas pewnych wykazów, niedoręczenie listu przez woźnego, niedbała obsługa itp. mogą zrujnować najlepsze plany kierowników przedsiębiorstwa.

I jest rzeczą konieczną dla dobra interesu jak również dla osobistej korzyści pracowników, aby pojmowali oni dokładnie ważną rolę, jaką odgrywają w tym wspólnym mechaniźmie pracy.

Oprócz tego każdy z tych pracowników może się stale doskonalić i z czasem pójść wyżej i spełniać inną pracę mniej mechaniczną, a nawet zająć jedno z naczelnych stanowisk.

Oczywiście są ludzie, którzy nie posiadają kwalifikacji na dobrych kupców i ci na całe życie skazani są na zajmowanie stanowiska podrzędnego. Może byliby z nich doskonali rolnicy, może znakomici uczeni, cenni profesorzy, ale dobry kupiec czy przemysłowiec musi posiadać pewne cechy specjalne, które przyczyniają się do jego powodzenia w życiu.

Kandydat na dobrego kupca powinien przedewszystkiem posiadać pewne instynktowne przywiązanie do rzeczy stanowiących jego własność. Powinien być o nie zazdrosny. Młody chłopiec, który bez walki pozwala sobie odebrać rzecz, która do niego należy, może będzie doskonałym obywatelem, ale złym kupcem.

Następną ważną zaletą jest systematyczność, zamiłowanie do porządku, punktualność. W handlu ludzie o tych zaletach są niezbędni.

Energja i pewność siebie są równie ważne jak i dobre warunki fizyczne. Brak rygoru jest poważną przeszkodą w każdej karjerze, ale przedewszystkiem w karjerze handlowej.

Dalej kandydat na dobrego kupca powinien od samej młodości zdradzać pewne zdolności do zamiany posiadanych rzeczy na inne cenniejsze. Powinien przytem wykazywać trafny sąd co do wartości. Przy kupnie powinien być wybredny.

Wreszcie powinien nie zwalać winy na innych, skoro jakaś rzecz nie uda się. Handel polega na współpracy, gdzie każdy musi robić co do niego należy i ponosić za to odpowiedzialność.

Każdy, kto wstępuje w szeregi pracowników zajmujących podrzędne stanowisko powinien posiadać, względnie szybko nabyć, następujące zalety, które są niezbędne dla polepszenia jego karjery.

Musi być chętny do pracy i do wykonywania je w należyty sposób.

Musi być akuratny i uważać, aby dana czynność była doprowadzona należycie do końca. Robienie jej źle lub robienie napół musi być wykluczone.

Nie powinien tracić panowania nad sobą, skoro praca jego zostanie skrytykowaną lub

zganioną, nawet jeżeli nagana wydaje mu się, że jest niesłuszną.

Musi być gotów zrobić więcej niż to, do czego się zobowiązał lub za co mu płacą.

Musi stosować się do wskazówek i instrukcji i wykonywać je dokładnie.

W godzinach biurowych musi skoncentrować swój umysł na tej pracy, ani myśleć ani mówić o czem innem. Inaczej mówiąc, powinien być lojalnym pilnym i posłusznym pracownikiem.

Większość naszych pracowników niedostatecznie zdaje sobie sprawę z tego, czem jest pogodne usposobienie przy pracy. Bardzo często otrzymuje się wrażenie, że nasi pracownicy pracują z musu, że jest to dla nich jakaś przymusowa sułżba, że szefowie i klienci sprzysięgli się na to, aby im dokuczać swemi żądaniami.

A jednak ta pogoda, ten moralny uśmiech, którego wyraz znajdujemy w miłem zachowaniu się we wszelkich okolicznościach, jest niesłychanie ważną zaletą. Człowieka, który ją posiada, lubią wszyscy; przełożeni, koledzy i klienci. I powodzenie jego często bardzo zależy od tej jedynie zalety, nawet wtedy, kiedy brak innych. W Ameryce ludzie doskonale sobie zdają sprawę z tego i dlatego wszędzie widzi się napisy „smile". Towarzystwo telefonów na każdem widocznem miejscu umieszcza napis „głos, w którym słychać uśmiech, zwycięża".

Często dają się słyszeć skargi na brak uprzejmości ze strony drobnych pracowników, podczas kiedy osoby na wyższych stanowiskach w tem samem przedsiębiorstwie czy urzędzie nigdy na ten zarzut nie zasługują.

Wydaje się niektórym drobnym pracownikom, że przez niegrzeczne traktowanie publiczności nadadzą sobie pewien autorytet, którego nie posiadają z racji zajmowanego stanowiska.

Jest to fałszywe i nader szkodliwe dla interesu. Uprzejmość jest jedną z najważniejszych zalet każdego człowieka, a szczególniej w handlu jest ona absolutnie niezbędna.

I to nie jest trudne. Polega jedynie na tem, aby każdego interesanta tak traktować, aby wyniósł on z tej rozmowy jak najlepsze wrażenie. Może nie dojść do tranzakcji, ale będzie pamiętał o osobie, która wywarła na nim dobre wrażenie i z którą znowu z przyjemnością się spotka.

Dodatnie wrażenie w znacznym stopniu wzmaga wygląd zewnętrzny. Nie chodzi tu bynajmniej o specjalną elegancję w wyglądzie, ale o to, co nazywamy przyzwoity wygląd. A więc czystość przedewszystkiem. Ile to razy w instytucjach bankowych, czy innych, gdzie pracownicy mają wiele do czynienia z publicznością widzi się pracowników nieogolonych, o zaniedbanych brudnych paznogciach, zabłoconych butach, na które w pośpiechu zostały nałożone równie brudne getry, o postrzępionych mankietach i kołnierzyku, który z białego stał się „cafe au lait". W instytucji, gdzie na każdym kroku widzi się napisy „proszę wycierać nogi", gdzie wszystkie klamki błyszczą się od czystości, widzi się ludzi o zaniedbanym niechlujnym nieraz wyglądzie. Człowiek, który nie umie dbać o swą powierzchowność, nie będzie umiał dbać o porządek w swej pracy. Jego biurko będzie przedstawiało obraz zaniedbania i nieładu.

Punktualność jest nie zaletą, ale obowiązkiem. W dobrze prowadzonym przedsiębiorstwie zegar jest tyranem, którego wszyscy muszą słuchać. Pewne rzeczy muszą być wykonane nie „kiedy się znajdzie wolna chwila", ale kiedy jest wyznaczone. Maszyna w fabryce przez złe funkcjonowanie jest w stanie zatrzymać cały ruch, — taksamo niepunktualne wykonanie pewnego zlecenia może zatrzymać cały bieg interesów.

(D. c. n.).

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Z przemysłu łódzkiego.

W listopadzie r. ub. przewieziono do Łodzi następującą ilość surowca włókienniczego: bawełny surowej 6207 ton, wełny surowej 930 ton. W tym samym miesiącu wywieziono z Łodzi kolejomi do kraju i zagranicę gotowych wyrobów bawełnianych 6430 ton, wełnianych 1286 ton. Wartość bieżąca przywiezionego surowca, wyrażona w markach polskich, wynosi około 120 miljardów marek polskich.

Ceny wyrobów hutniczych.

Związek polskich hut żelaznych ustalił, począwszy od dnia 13 grudnia 1922 r. aż do odwołania, następujące ceny zasadnicze wyrobów walcowanych:

żelazo handlowe przy zamówieniach od 50 ton, przy zamówieniach mniejszych cena wyższa o 2 proc.	652 mk.
bednarka: zimno walcowana	1,270 „
gorąco walcowana	810 „
drut	810 „
blachy	820 „
żelazo uniwersalne	820 „

Wszystkie ceny za kilogram loco huta wysyłająca przy zamówieniach pełnowagonowych.

Do powyższych cen zasadniczych doliczone są dopłaty obowiązujące w dniu wysyłki.

Ceny podane w poprzednim okólniku nie obowiązują od dnia 13 grudnia 1922 r.

Konsolidacja przemysłu.

Właściciele fabryk metalowych zrzeszeni w Oddziale żelaznym Związku przemysłowców Bielsko-Białej i okolicy, przystąpili zbiorowo do Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie. Ogółem przyłączyło się 18 fabryk maszyn, śrub, konstrukcji żelaznych, wyrobów emaljowanych i t. p. Pomiędzy niemi są znane fabryki na rynku wszechświatowym. Farbyki metalowe przetwórcze w Okręgu Bielskim zatrudniają około 4000 robotników.

Nowa ustawa przemysłowa.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wypracowało w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych ustawę przemysłwą, jednolitą dla całego państwa, która ma nastąpić w miejsce dotychczas bowiązujących różnorodnych ustaw przemysłowych we wszystkich trzech zaborach. Ustawa ta została już rozesłaną poszczególnym instytucjom dla zaopinjowania. Zawiera ona także postanowienia przejściowe, które mają umożliwić gładkie przejście z praktyki dotychczasowych ustaw do ustawy nowej. Cechą znamienną nowej ustawy jest podciąganie wszelkich przedsiębiorstw zarobkowych, nawet handlowych, pod miano wspólne przemysłu, a dalej tendencja do jaknajwydatniejszego zwolnienia handlu z krępujących go dotąd więzów państwowego koncesjonowania. Liczba przedsiębiorstw, wymagających państwowej koncesji, ma być ograniczona do minimum.

Dom Rolniczo-Handlowy Zdzisława Zabłockiego i Fabryka maszyn „Wierzbnik".

Pod hasłem „swój do swego, po swoje rozpoczął przed szesnastu laty działalność handlową p. Zdzisław Zabłocki, zakładając w Ostrowcu „Dom Rolniczo-Handlowy", prowadzący sprzedaż maszyn i narządzi rolniczych różnych systemów, oraz dział wszelkich artykułów budowlanych, narządzi ślusarskich, stolarskich, kowalskich, wreszcie przyborów gospodarczych w szerokim zakresie Pozatem firma prowadziła ożywiony handel nasionami pastewnemi, ogrodowemi i leśnemi.

Solidność kupiecka, jaka od pierwszej chwili cechowała działalność Domu Rolniczo-Handlowego Zdzisława Zabłockiego, doskonałej wartości i tanio kalkulowane

artykuły techniczne, zjednały firmie ogólne uznanie odbiorców i stały się gwarancją jej rozwoju.

A rozwój ten, dzięki zaufaniu szerokich kół, posuwał się w szerokim tempie. Teraz działalności firmy rozszerza się. Powstaje oddział w Opatowie, podobnie jak i centrala mieszcząca się we własnym domu a dalej oddział w Lipsku, nad Wisłą również we własnej posesji.

Ten ostatni posiada szczególniejsze znaczenie w nim bowiem ześrodkowuje się zarząd fabryki wyrobów cementowych w niedalekim Jadźwinowie. Fabryka to dość znaczna, gdyż mieści się na przestrzeni 5 morgów, a produkcja jej jest różnorodna, jak o tem świadczą niektóre poniże wyszczególnione specjalności:

Dachówka, rury kanalizacyjne, rury studzienne, gąsiory, płyty chodnikowe, żłoby, pustaki, ścieki gnojówkowe, ścieki pod rynnę, cegła, płyty na parkany, dzwona do studzien, słupki graniczne i t. p., przyczem fabryka gwarantuje wytrzymałość.

W czasach ostatnich działalność Domu Rolnicz-Handlowego p. Zdzisława Zabłckiego obejmuje nowe kręgi.

Powstaje nowy oddział w Wierzbniku a równocześnie firma nabywa istniejącą w tej miejscowości pod nazwą „Wierzbnik" fabrykę pługów i narzędzi rolniczych i znaną zaszczytnie ze swej solidności.

Fabryka produkować będzie nietylko najpotrzebniejsze maszyny i narzędzia rolnicze, jakie w ciągu 16 letniej praktyki firmy okazały się najodpowiedniejsze, lecz rozwinie w szerszym zakresie pracę warsztatów reparacyjnych, podejmując się wszelkich, nawet najbardziej skomplikowanych remontów.

Ekonomiczne prowadzenie fabryki koszta jej administracyjne w zestawieniu z innemi tego typu przedsiębiorstwami są stosunkowo małe, co umożliwia niską kalkulację cen

Krótki zarys pwyższy stwierdza, iż firma powyższa, dzięki swym konsekwentnie przeprowadzonym zasadom handlowym posiada pierwszorzędne warunki do tem żywszego i owocniejszego rozwoju.

DOM HANDLOWY PRZEMYSŁOWO-LEŚNY
B. KRYGIER
Warszawa, ul. Hortensja Nr 6
Adres dla listów: Skrzynka pocztowa № 65
Adres dla depesz: Bekrygier — Warszawa
Telefony: №№ 105-49, 94-61, 176-18, 105-23.
ODDZIAŁY:
Gdańsk, Jacobstor 5/6 telefon № 13-18
Wilno, Gdańska 6 (dawniej Parkowa) dom p. Ślizieniowej.
Adres dla depesz: Bekrygier.
Własne składy w Porcie Gdańskim
ZASTĘPSTWA:
w Brukseli, Amsterdamie, Berlinie, Londynie.
Eksploatacja Lasów Własnych
Eksport wszelkich materjałów drzewnych
TARTAKI WŁASNE
Zakup wszelkich materjałów drzewnych i objektów leśnych.

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

Kontyngent wywozowy nasion.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu ogłosiło, że uchwalony został kontyngent wywozowy nasion peluszki i wyki w wysokości 100 wagonów peluszki i 100 wagonów wyki. Podania o prawo wywozu należy składać do Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu do dnia 15-go stycznia 1923 r. Podział kontyngentu nastąpi w drugiej połowie stycznia. Wysokość opłaty wywozowej będzie ustalona na jednym z posiedzeń Zmniejszonego Kompletu.

Warunki wywozu ziemniaków.

Państwa Europy Zachodniej, przedewszystkiem zaś Danja i Włochy, które obecnie importują z Polski ziemniaki, wymagają aby poszczególne transporty opatrzone były świadectwami, stwierdzającemi, że kłęby ziemniaków nie są dotknięte przez groźne dla ziemniaków szkodniki i choroby. Do wydawania takich zaświadczeń, Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych upoważniło następujące instytucje: 1) Państwowy instytut gospodarstwa wiejskiego (dział ochrony roślin) w Puławach, woj. lubelskie, 2) Państwowy naukowy instytut rolniczy (dział ochrony roślin) w Bydgoszczy, woj. pomorskie, 3) stację ochrony roślin politechniki lwowskiej w Dublanach, pow. lwowski, 4) zakład doświadczalny szkoły głównej gospodarstwa wiejskiego w Skierniewicach, woj. warszawskie, 5) stację ochrony roślin Tow. ogrodniczego warszawskiego w Warszawie, ul. Bagatela 3. Wszelkie koszty związane z wydawaniem omawianych świadectw winny być pokrywane przez stronę interesowaną.

Waluta polska na G. Śląsku.

Zdniem 1 listopada 1923 r. postanowiono zaprowadzić w górnośląskiej części Województwa Śląskiego w miejsce waluty niemieckiej walutę polską, jako jedyny prawny środek płatniczy. Odnośne rozporządzenie Rady Ministrów w tej sprawie ukazało się w Nr. 294 „Monitora Polskiego“ z r. 1922.

Stosunki handlowe polsko - włoskie.

Pomimo, że we Włoszech coraz bardziej wzrasta zainteresowanie kupiectwa rynkiem Polski, handel polsko - włoski nie może należycie się rozwijać skutkiem różnych zakazów przywozu i wywozu, istniejących zarówno w Polsce, jak i we Włoszech. Tak więc zakaz przywozu ziemniaków do Włoch, oparty na dekrecie włoskiego Min. Rol. z 21 lutego 1921 r., uniemożliwia przywóz ich z Polski do Włoch. Również zakazany jest z zagranicy import bydła i mięsa. Zakaz ten został wydany przez Komitet Sanitarny Min. Roln. wskutek zarazy bydła, jaka się u nas rozwinęła po inwazji bolszewickiej. W trzy miesiące po otrzymaniu urzędowego oświadczenia, że zaraza bydła na terytorjach Rzplitej wygasła, Min. Roln. we Włoszech odwoła zakaz przywozu bydła i mięsa z Polski.

Wielką przeszkodą w rozwinięciu naszego tranzytu przez Trjest jest ta okoliczność, że:

1) Polska nie przyłączyła się dotąd do t. zw. „taryfy kolejwej adrjatyckiej“, wiążącej Włochy, Austrję i Czechosłowację i

2) że brak nam dotychczas umowy o bezpośrednie frachty kolejowe między włoską a naszą granicą. Ładunki, kierowane do i z Włoch, są nadawane bądź na Wiedeń, bądź na Pragę lub Kufstein, skąd są dalej przeekspedjowywane z obciążeniem kosztów transportu i kalkulacji towaru.

Godzi się jeszcze zanotować, iż nowy gabinet włoski bardzo interesuje się sprawą koncesji naftowych w Małopolsce Wschodniej i celem uzyskania ich podjął już odpowiednią akcję.

Z rynku drzewnego.

W niektórych miejscowościach, a głównie na Kresach ujawniono niesłychany pasek na drzewo. Tak np. w Wilnie przed 6 tygodniami sążeń drzewa sosnowego kosztował „na wybrzeżu“ 40 tys. mk. Pomimo, że handlujący mają zapasy drzewa jeszcze od pory letniej, podwyższyli oni w przeciągu tych 6 tygodni ceny drzewa o 500 proc. i więcej. Obecnie sążeń już kosztuje 200 tys. mk., a nawet więcej. Wielu fabrykantów, używających drzewa jako opału, twierdzi, że wypadnie przerwać na jakiś czas produkcję z powodu drożyzny drzewa.

Taka sama drożyzna drzewa daje się we znaki we Lwowie. Składnicy drzewa wyjaśniają przyczynę drożyzny w ten sposób:

Kolejowy kupiec drzewny, czyli główny hurtownik, nie określa nigdy wyraźnie ceny drzewa. Umawia się bowiem z każdym z osobna „na ucho“, że dostanie furkę drzewa, jeżeli da półtora „paczek“ („paczka“, to zdaje się, jakaś umówiona suma „giełdowa“).

Zwykle zaś składnik płaci 5,300 mk. za metr drzewa nierąbanego z dostawą. Za rąbanie płaci 400 mk. od metra. Do tego zaś dochodzi znaczne manco. Tara wozu bez drzewa waży tyle, co 11 metrów drzewa, a kupiec kolejowy odlicza tylko za 7 metrów. Tymczasem taksa wynosi 5 tys. mk. za metr.

Wyniki licytacji drzewa w listopadzie były: w Poznaniu: brzozowe szczapy — 8,600 mk. za 1 mtr., wałki — 8 tys. mk., sosnowe szczapy — 7,121 mk., wałki i pieńki — 3,918 mk. W Bydgoszczy: użytkowe, brzoza IV kl. — 20,200 mk. (0,50 m. ^{3}), V kl. — 14,902 (6,14). Sosna I — 28,660 (51,50). II — 25,135 (112,67), III — 19,084 (64,99), IV — 14,346 (13,32).

Opałowe: szczapy brzozowe — 12,333 mk. (9 mk.), sosnowe — 11,298 mk. (379), wałki sosnowe — 10,160 (15), gałęzie dęb. III kl. — 2 tys. (8).

Targi poznańskie.

Magistrat poznański nabył pawilon Banku Handlowego na terenie Targów poznańskich. Prócz tego zamierzone jest wybudowanie hali wystawowej kosztem 200 miljonów marek. Hala ma być gotowa przed otwarciem „III Targów poznańskich“, które odbędą się w czasie od 29 kwietnia do 5 maja 1923 r.

Tow. Akc. „Słoma“ Poznań, plac Wolności 11.

W kraju tak par excellence rolniczym jak nasz w dziedzinie handlu zbożem, paszą i wogóle ziemiopłodami wytworzyły się stosunki najzupełniej anormalne i dziwaczne. W związku z fatalnymi warunkami politycznymi handel temi artykułami od szeregu lat zogniskował się przeważnie w rękach żywiołów obcych.

Ludzie ci, mając na względzie li tylko osobiste, miljonowe korzyści, nie licząc się zupełnie z interesami i dobrobytem kraju, uzależnili od siebie producentów, dążąc jedynie do nadmiernego ich eksploatowania i wyzyskiwania sytuacji. Wyjątki, pracujące solidnie zdarzały się niesłychanie rzadko.

Ruch w kierunku odpalszczania przemysłu i handlu i w tej dziedzinie nie pozostał bez wpływu, zwłaszcza w Wielkopolsce. Nastąpiło otrzeźwienie, ujawniające się w dążeniu do owładnięcia tak ważnych placówek w odrodzonej Ojczyźnie. Cały szereg kupców, przemysłowców i ludzi dobrej woli, uświadamiając sobie, że handel ziemiopłodami musi niepodzielnie znajdować się w rękach kupiectwa krajowego przerzuca się na to pole, wnosząc kapitały, energję i znajomość rzeczy.

Pod wpływem takiego nastroju w styczniu r. 1921 zawiązuje się w Poznaniu Towarzystwo Akcyjne do handlu ziemiopłodami „Słoma“, na którego czele w charakterze dyrektora stanął p. Bronisław Skotarczyk, pracownik wieloletni i posiadający w tej branży dużą rutynę.

Kapitał zakładowy wynosił podówczas 12,000,000 marek, szybki jednak rozrost interesów stwierdził, iż jest on zbyt mały, wobec czego po roku podniesiono go do sumy marek 30,000,000.

Nowe Towarzystwo w programie swej pracy postawiło sobie następujące wytyczne: handel zbożem, ziemniakami, paszą — zorganizowanie przedsiębiorstwa prasowania własnemi maszynami siana, dostawy siana i słomy, wreszcie import i export wszelkich artykułów rolniczych. Przystępując do pracy Towarzystwo przejęło na własność istniejącą od lat 26 firmę zbożową J. Priwin, która na rynkach wielkopolskich cieszyła się zasłużonem uznaniem.

Dyrektor przedsiębiorstwa p. Br. Skotarczyk okazał się nietylko kupcem doświadczonym, lecz przedewszystkiem ujawnił pierwszorzędną inicjatywę, zdobywając sobie dzięki solidności najzupełniejsze uznanie klijenteli.

Z miesiąca na miesiąc też rozszerzały się kręgi działalności, tak, iż wkrótce należało pomyśleć o utworzeniu oddziału w Jarocinie, a niewątpliwie z czasem przyjdzie kolej i na inne miejscowości.

Działalność Towarzystwa obejmuje nietylko Wielkopolskę, lecz promieniuje na całą Rzeczpospolitę i kraje ościenne. Ograniczając się małemi zyskami Tow. Akc. „Słoma“ dąży nieustannie do zwiększania swych obrotów, jak poważne są te obroty, świadczyć może najlepiej ta okoliczność, iż w pierwszym już roku istnienia dywidenda akcjonarjuszów wynosiła 45 proc., ostatnio zaś cały kapitał akcyjny został pokryty.

Kończąc ten ogólny zarys godzi się zaznaczyć, iż personel administracyjny obejmuje 26 osób, a nadto w firmie pracuje stale kilkudziesięciu robotników.

Na zasadzie wyników osiągniętych w ciągu 2-ch lat pracy już dziś można twierdzić, że firma „Słoma“ powołana jest do zajęcia w naszym przemyśle i handlu rolniczym jednego z wybitniejszych stanowisk, co też niewątpliwie stanie się jej udziałem.

Kronika Rozporządzeń.

Zmiana wysokości mnożnika celnego.

Wsprawie tej ukazało się w „Dz. Ust. R. P.“ Nr. 106 z dn. 7 grudnia r. 1922 rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dn. 1 grudnia 1922 r. W rozporządzeniu tem powiedziano. Towary, nie objęte § 1 rozporządzenia z dn. 26 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 612), § 1 rozporządzenie z dn. 20 listopada 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 988), ani rozporządzeniem z dn. 21 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, uoz. 873) opłacają cło z dopłatą 99.900 proc. (czyli mnożnik 1000). Dotychczasowa wysokość dopłaty celnej 49.900 proc. (mnożnik 500) będzie stosowana do odpowiednich towarów w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, jeżeli towary te: a) zostały nadane do przewozu koleją lub statkiem bezpośrednio do obszaru celnego Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, do towarów takich urzędy celne stosują dotychczasową normę dopłaty (mnożnika) na podstawie kolejowych listów przewozowych lub konosamentów; b) zostały nadane do przewozu koleją lub statkiem pośrednio, jednak z przeznaczeniem dla odbiorców na obszarze celnym Rzpltej Polskiej najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia niniejszego rozporządzenia; do towarów takich urzędy celne stosują dotychczasową normę dopłaty (mnożnika) tylko na podstawie poleceń Ministerstwa Skarbu; c) zalegały w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w celnych składach urzędowych, kolejowych oraz nieurzędowych, publicznych lub prywatnych. Rozporządzenie wchodzi w życie 7 dnia po ogłoszeniu, uważając dzień następny po ogłoszeniu za pierwszy w tej rachubie. Jednocześnie z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia uchyla się § 3rozporz ądzenia z dn. 26 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 612) i § 7 rozporządzenia z dn. 21 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 873).

Procedura w wypadkach niedołączenia certyfikatów pochodzenia.

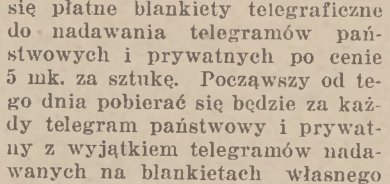
Dep. Cel. Min. Skarbu zwrócił się do Dep. Przemysłowego Min. Przem i Handlu z prośbą o wyrażenie opinji w sprawie następującej.

W wykonaniu umów handlowych, zawartych przez Polskę, stosowane są do towarów, pochodzących z państw traktatowych, zniżone cła, przyznane w konwencji handlowej polsko - francuskiej (Dz. Ustaw R. P. z 1922 r. Nr. 50). Jak należałoby postępować w tych wypadkach, w których towar pochodzi z państwa traktatowego, ale do deklaracji celne nie zostaje dołączone wymagane świadectwa pochodzenia towaru?

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyraziło opinję, że wypadki tego rodzaju powinny podlegać ogólnemu postanowieniu art. 16-go rozporządzenia o taryfie celnej (Dz. Ustaw Nr. 51 z 1920 r. poz. 314) w brzmieniu uzupełnionem przez Dz. Ustaw R. P. Nr. 2 z 1922 r. poz. 12. W wypadkach tych stosowane będą zatem cła ogólne, jednak strona zainteresowana ma możność zgłosić zażalenie zaraz przy cleniu. Poza tem, zażalenie takie dopuszczalne jest również w przeciągu 30 dni od chwili oclenia, o ile tożsamość towaru reklamowanego z towarem oclonym zostanie niewątpliwie udowodniona.

Płatne blankiety telegraficzne.

W „Dz. Ustaw R. P.“ ogłoszono rozporządzenie, na mocy którego z dniem 1 stycznia r. b. wprowadza się płatne blankiety telegraficzne do nadawania telegramów państwowych i prywatnych po cenie 5 mk. za sztukę. Począwszy od tego dnia pobierać się będzie za każdy telegram państwowy i prywatny z wyjątkiem telegramów nadawanych na blankietach własnego nakładu i telegramów nadawanych na czerwonych blankietach jako odpowiedź zapłaconą, prócz przypadającej należności telegraficznej także 5 mk. za blankiet.

Sprawy celne.

1) Rozporządzeniem Ministra Skarbu i Ministra Przemysłu i Handu z dn. 20 listopada 1922 r. został uzupełniony wykaz towarów zawarty w § 1 rozporządzenia z dn. 26 lipca 1922 r. Towary te opłacają obecnie cło przy zastosowaniu mnożnika 1500.

Wykaz ten został uzupełniony następującemi towarami: Sole i preparaty, zawierające złoto, srebro i platynę, azotan srebra, wszelkie związki organiczne, zawierające jod, związki bismutu, tlenek bismutu, zasadowy azotan bismutu, sole bismutowe kwasów: gallusowego, garbnikowego i innych, związki rtęci, sublimat, kalomel, cynober, tlenek rtęciowy i jego sole, organiczne związki barwiące (barwniki) syntetyczne i ich zasady oraz leukozwiązki, pigmenty.

2) W myśl rozporządzenia Ministerstwa Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 1 grudnia b. r. w przedmiocie zmiany wysokości mnożnika celnego towary nieobjęte § 1 rozporządzenia z dn. 26 lipca 1922 r. ani rozporządzeniem z dnia 20-go listopada 1922 r. opłacają cło z dopłatą 99.900 proc. Według tego więc rozporządzenia podwyższona została dopłata celna na towary nieluksusowe z 49.900 proc. na 99.900 proc. (czyli podwyższony mnożnik z 500 na 1000).

Karty legitymacyjne dla komiwojażerów.

W Nr. 292 „Monitora Polskiego“ z r. 1922 wydrukowano rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w prozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w przedmiocie wydawania kart legitymacyjnych dla komiwojażerów polskich, działających na terytorjum Rzeczypospolitej Francuskiej. Dla komiwojażerów, wykupujących odnośne świadectwa przemysłowe, w myśl art. 5 ustawy z dn. 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. K. P. r. 1922, Nr. 2, poz. 7), udających się do Francji, Kolonji i Posiadłości lub krajów pozostających pod protektoratem Francji, wydaje się karty legitymacyjne według wzoru, dołączonego do rozporządzenia. Karty legitymacyjne wydaje się na okres roku kolendarzowego i odnawia się przed 1 stycznia każdego roku. Wydawania kart legimacyjnych należy do władz administracyjnych I instancji.

Procedura w wypadkach niezastosowania przez urząd celny ulgi celnej.

Na podstawie porozumienia Min. Skarbu z Min. Przem. i Han. została ustalona procedura, jaką należy zachować w wypadku niezastosowania przez urząd celny ulgi celnej, zasadniczo przewidzianej w rozprządzeniu o ulgach celnych. Szereg ulg w rzeczonem rozporządzeniu uzależnionych jest od uzyskania pozwolenia Ministerstwa Skarbu, które je wydaje na podstawie opinji Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

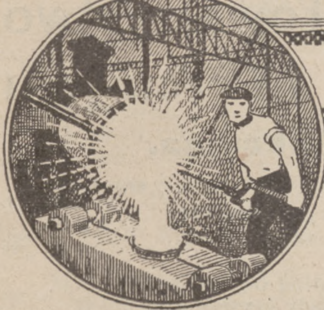
Otóż zachodzą wypadki, że towar zostaje przywieziony i oclony przed uzyskaniem pozwolenia na zastosowanie ulgi celnej W takich wypadkach zarząd celny oczywiście pobiera pełne cło. W przyszłości, strona zainteresowana, chcąca zabiegać o ewentualne przyznanie jej ulgi celnej i zwrot różnicy cła, powinna zachować procedurę, przewidzianą ogólnie dla reklamacji celnych w art. 16 rozporządzenia o taryfie celnej — Dz. Ustaw R. P. Nr. 51 z 1920 r., w brzmieniu uzupełnionem przez Dz. Ustaw R. P. Nr. 2 z 1922 r. poz. 12. Procedura ta polega, jak wiadomo, na zgłoszeniu protokularne zażalenia zaraz przy ocleniu, lub jeszcze w przeciągu 30 dni od chwili oclenia, o ile tożsamość towaru reklamowanego z towarem oclonym zostanie niewątpliwie udowodniona.

Nadto, po wypełnieniu powyższego przepisu, strona zainteresowana pstępuje w myśl obwieszczenia p. Ministra Przemysłu i Handlu, ogłoszonego w „Monitorze Polskim" Nr. 116 z 1922 r. To ostatnie obwieszczenie ma być zastąpione przez odpowiednio ,rozszerzone nowe obwieszczenie tegoż Ministra (w Monitorze Polskim).

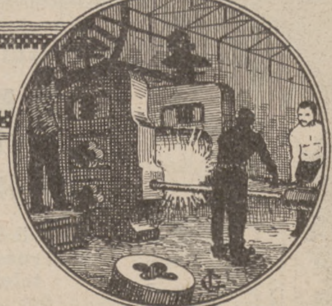
Taryfowanie słomy lnianej.

Okólnikiem Ministerstwa Skarbu T. 31. L. DC/11597/III/22 (Dz. U. Min. Skarbu) zataryfowano słomę lnianą i konopną (rośliny wysuszone z włóknem nieoddzielnym), jako materjał włóknisty roślinny surowy, podług poz. 179 p'3.

Pozycja ta nie jest umieszczona na liście towarów, których wywóz jest zabroniony (czyli wymaga pozwoleń Gł. Urzędu Przywozu i Wywozu), a zatem wywóz tej słomy jest wolny i nie wymaga jakichkolwiek pozwoleń.

RÓŻNE.

Opłaty za zgłoszenia wynalazków wzorów rysunkowych, modeli, znaków towarowych etc.

Urząd Patentowy Rzpltej Polskiej podał do wiadomości, że wobez zdarzających się coraz częściej wypadków nadsyłania do Urzędu Patentowego bądź bezpośrednio, bądź przekazami pocztowemi, bądź też przez P. K. O., sum w gotówce jako opłaty za zgłoszenia wynalazków, wzorów rysunkowych, modeli, znaków towarowych etc., Urząd zwraca uwagę osób zainteresowanych, że w myśl postanowień zawartych w Dekretach: o patentach na wynalazki, o ochronie wzorów rysunkowych i modeli oraz o ochronie znaków towarowych (Dz. Pr. Nr. 13 z 1919 r. poz. 137 — 139), wszelkie opłaty, przewidziane w wymienionych Dekretach, uiszczane być winny w Kasach Skarbowych, Urzędowi Patentowemu zaś składane tylko kwity tychże Kas; żadnych opłat w gotówce, ani składanych w biurze swem, ani przesyłanych pocztą czy za pośrednictwem P. K. O. Urząd Patentowy przyjmować nie będzie.

Wiązanie tratew drutem.

Z dniem 1 stycznia 1923 r. zostaje zniesione zezwolenie wiązania tratew drutem i od tego czasu będzie nadal obowiązywało dawne rozporządzenie § 73 (1) przepisów rzeczno - policyjnych z dnia 23-go września 1906 r. w myśl którego nie wolno używać do wiązania tratew drutu.

Tratwy niewiązane linami nie będą śluzowane.

Taryfy kolejowe.

Ministerstwo Kolei Żelaznych ogłosiło, że w uwzględnieniu spadku marki polskiej w październiku i listopadzie, pociągającego za sobą odpowiednią zwyżkę wszystkich cen oraz kosztów utrzymania, M. K. Ż. celem zapobieżenia wzrostowi niedoboru eksploatacji kolei państwowych, przekazało komitetowi taryfowemu państwowej Rady kolejowej do opinji projekt podwyższenia od dn. 1 stycznia 1923 r. taryf tak towarowych, jak i osobowych o 100 proc. Komitet taryfowy wypowiedział się większością głosów za podwyższeniem obu taryf narazie tylko o 50 proc. z tem, że w styczniu poddane one będą ponownej rewizji. Opierając się na doświadczeniu, iż wszelka zwyżka taryf, mniejsza czy większa, wyzyskiwana jest do niewspółmiernego podnoszenia ceny sprzedażnej towarów i że zatem lepiej jest podnosić taryfy rzadziej, ale wydatniej, oraz licząc się z dalszemi zmianami, które nastąpiły w dziedzinie stosunków gospodarczych i taryfowych od czasu opracowania projektu, t. j. od połowy listopada, mianowicie: dalszym spadkiem naszej waluty i wzrostu cen, ze zwiększeniem wskutek tego oczekiwanego deficytu eksploatacji kolei, wreszcie licząc się z podwyższeniem od 1 grudnia taryf towarowych na kolejach niemieckich o 150 proc., a taryf osobowych od 1 stycznia 1923 r. o 122 — 196 proc., Ministerstwo Kolei Żelaznych uchwaliło w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oraz Ministerstwem Przemysłu i Handlu podnieść od 1 stycznia 1923 r. wszystkie taryfy towarowe o 100 proc., a taryfy osobowe o 50 proc. Nowe podwyższone taryfy towarowe polskie będą jeszcze dwa razy niższe od obecnych taryf niemieckich oraz przedwojennych rosyjskich.

Budowa linji telegraficznej indo-europejskiej.

Towarzystwu Indo-Europejskiego Telegrafu z siedzibą w Londynie została udzielona przez Radę ministrów koncesja na budowę i eksploatację indo - europejskiej linji telegraficznej w granicach Państwa Polskiego. W interesie publicznym leży z powodu tego, że na linji tej będą dowieszane przewody telegraficzne państwowe, aby budowa ta została jak najrychlej uskuteczniona. Rząd wzywa wszystkie władze samorządowe do udzielenia temu towarzystwu jak najdalej idącej pomocy. Ewentualnie uzasadnione pretensje o odszkodowaniu ,powstałe przy budowie tej linji mogą być wniesione i po zbudowaniu tej linji.

Ruchoma Wystawa wzorów i próbek przemysłu polskiego w Rumunji.

W drugiej połowie lutego względnie w początkach marca 1923 roku zamierza urządzić Dyrekcja Targów Wschodnich ruchomą wystawę wzorów i próbek przemysłu polskiego w Rumunji. Wystawa ta zwiedzałaby kolejno Bukareszt, Czerniowce, Braile, Gałac i Kiszyniew. Projektowana wystawa, jak nam komunikuje Dyrekcja Targów Wschodnich ograniczałaby się jedynie do pokazów wzorów i próbek, przyczem delegat T. W. zastępowałby wszystkich wystawców, wskutek czego koszta uczestnictwa nie będą stały w żadnym stosunku do skuteczności reklamy jak i też bezpośrednich korzyści. Zainteresowani kupcy i przemysłowcy zechcą nadesłać do biura Targów Wschodnich we Lwowie swoje zasadnicze oświadczenie się, czy na udział w wystawie tej reflektują.

Stosunki handlowe z zagranicą.

1) Włoska firma chce nawiązać stosunki z polskiemi importerami cytryn i pomarańcz. 2) Niemiecka firma interesuje się dostawą do Polski białych metali łożyskowych i metali w blochach jakoteż obrotem uszlachetniającym odpadków tych metali. Na odpowiedź należy dołączyć znaczek pocztowy za 200 mk. do Izby Handlowo - Przemysłowej w Bydgoszczy.

Przegląd cen krajowych.

Podajemy wahania cen różnych artykułów w przeciągu III kwartału r. z. (Początek p. w poprzednich numerach).

Atrament biurowy 1/1 b. — *sztuka* — 840 — 1150 — 1400 — 1150 — 1500.

Atrament kopjowy 1/1 b. — *sztuka* — 1395 — 1690 — 2495 — 1690 — 2385.

Atrament czerwony 1/4 b. — 247 — 315 — 560 — 385 — 585.

Atrament czerwony kałam. — *sztuka* — 62 — 63 — 80 — 120 — 85 — 100.

Papier kancelar. czysty — *ryza* — 3950 — 4000 — 5830 — 5000 — 5880.

Papier kancelar. linj. i krat. — *ryza* — 4100 — 3715 — 4000 — 4200 — 4500 — 6050 — 5500 — 7290.

Papier formatu handl. — *pacz.* — 795 — 1500, 800 — 1500 — 1750 — 1500.

Papier formatu listowego — *pacz.* — 325 — 700 — 800 — 1000 — 860 — 1000 — 900 — 1250.

Zeszyty szkolne — *tuzin* — 275 — 360 — 400 — 660 — 525 — 660

Koperty kancelaryjne — *100 szt.* — 610 — 650 — 600 — 800 — 395.

Koperty biurowe kolor. — *100 szt.* — 260 — 360 — 400 — 250 — 500 — 650 — 700 — 650.

Koperty listowe białe śr. — *100 szt.* — 395 — 400 — 650 — 600.

Ołówki kopjowe — *gros* — 8100 — 13500 — 18600 — 16100 — 18600.

Ołówki czarne — *gros* — 4700 — 4500 — 7000 — 6050 — 7000

Ołówki kolorowe gros — 7260 — 13400 — 8500 — 20500 — 18975 — 20500.

Obsadki biurowe — 6500 — 5500 — 6000 — 8000 — 7500 — 9000.

Obsadki szkolne — *gros* — 1500 1900 — 2350 — 2500 — 2400 — 7200.

Stalówki „Krzyżówki" kr. — *gros* — 720 — 840 — 1350 — 1100 — 1400.

Stalówki mieszane — 350 — 420 — 600.

Stalówki angielskie — 1000 — 1650 — 2000 — 2500 — 2300 — 3000.

Guma do wycier. ołów. — *funt* — 1800 — 2000 — 3300 — 3000 — 3500.

Guma arabska w płynie — *flakon* — 58 — 75 — 130 — 100 — 120.

Nici Coats'a 200 y. Nr. 10 — *gros* — 39300 — 54000 — 77040 — 80400 — 62400.

Nici Coats'a 200 y. Nr. 40 — 26820 — 40560 — 58200 — 60900 — 46800.

Nici Coats'a 500 y. Nr. 40 — 45000 — 67200 — 96000 — 106000 — 100800 — 76800 — 85200.

Nici „Trójka" błyszczące 200 y. Nr. 10 — 25980 — 32475 — 47460.

Nici „Trójka" błyszczące 200 y. Nr. 40 — 19560 — 24450 — 35760.

Nici „Trójka" matowe 200 y. Nr. 10 — 30360 — 37950 — 38000 — 63960.

Nici „Trójka" matowe 200 y. Nr. 40 — 23640 — 29550 — 49800 — 48600.

Bawełna do cerowania biała — *pudeł.* — 1170 — 1575 — 2250 — 2360 — 1850.

Bawełna do znacz. biała — *pudeł.* — 1850 — 2450 — 3750 — 3600 — 3700 — 5100 — 3000.

Bawełna do rob. szydeł. — 3470 — 4750 — 6800 — 7000 — 5500.

Igły ręczne — *pap.* — 40 — 75 — 100 — 120.

Igły maszynowe — *tuzin* — 360 — 450 — 375 — 450.

Igły do worków i cerow. — *pap.* — 70 — 150 — 75 — 160 — 90 — 150 — 160.

Szpilki pojedyń. na pap. — *pacz.* — 720 — 750 — 800 — 780.

Szpilki pojedyń. na wagę — *1 kg.* — 2100 — 2200 — 4000 — 2800 — 2900.

Szpilki podwójne do włos. — *pudeł.* — 190 — 210 — 250 — 800 — 250 — 800.

Zatrzaski białe i czarne — *gros* — 375 — 480 — 500 — 540 — 570 — 660 — 540 — 660.

Naparstki mos., stal. i al. — *tuzin* — 240 — 270 — 330 — 330 — 720.

Haftki — *gros* — 180 — 270 — 210 — 300 — 270.

Guziki niciane — *4 tuz.* — 480 — 120 — 225 — 360 — 375 — 360.

Agrafki — *gros* — 220 — 600 — 750 — 1500 — 660 — 720 — 1500.

Sznurowadła (tuzin par) 1 łok. — 95 — 135 — 100 — 140 — 170 — 165 — 140 — 150.

Guma na podwiązki — *metr* — 200 — 300 — 225 — 330 — 360 — 600 — 270 — 500 — 300 — 600.

Pończochy dziecinne — *tuzin* — 4800 — 6500 — 7500 — 7200 — 7000 — 6600.

Pończochy damskie — *tuzin* — 4200 — 18000 — 5400 — 4800 — 7200 — 6000 — 7200.

Skarpetki — *tuzin* — 3900 — 7800 — 4200 — 6000 — 5400 — 6000.

Szczotki do błota — *tuzin* — 2800 — 3600 — 4600.

Szczotki do pasty — 780 — 1000 — 1400.

Szczotki do glansu — 3000 — 3600 — 3800 — 5400.

Szczotki do zamiatania na kij — 14200 — 23000 — 18000 — 25200.

Szczotki ręczne — 2600 — 6900 — 8200 — 10400.

Szczotki do szorowania ryż. na kij. — 5200 — 6100 — 7100 — 9600.

Szczotki do szorowania ryż. ręczne — 6000 — 6606 — 3100 — 4100.

Szczotki do rąk — 900 — 1100 — 1200.

Szczotki do czyszczenia koni — 4840 — 5600 — 6400 — 8200.

Pędzle malarskie — 16500 — 19030 — 21450 — 27600.

Tytuń najtańszy — *1 kg.* — 3000 — 6000 — 12000 — 7600 — 12000.

Papierosy najtańsze — *sztuka* — 4 — 6 — 6 — 10 — 15.

Gilzy do papierosów — 1000 — 480 — 550 — 600 — 650 — 675 1100 — 1250 — 850 — 950 — 1100.

Bibułka w książeczkach I — 100 — 2000 — 2500 — 3930 — 2810 — 2520.

Bibułka w książeczkach II — 1000 — 1400 — 1800 — 1200 — 2400 — 2000 — 3000 — 6000.

Bibułka w ryzach — *ryza* — 700 — 925 — 1050 — 1650 — 1350.

Szpagat 2×2 — *1 kg.* — 1512 — 1820 — 2730 — 2400.

Szpagat 2×1 i pół — 1402 — 1680 — 2575 — 2160 — 2000.

Szpagat 2×0 — 1129 — 1260 — 2100 — 1800.

Papier pakowy — 260 — 400 — 425 — 475 — 500 — 800 — 600 — 732.

Torby papierowe — 470 — 500 — 495 — 550 — 780 — 750 — 780.

Gwoździe (cena zasadnicza) — *pud* — 5000 — 5500 — 8400 — 6600 — 8400.

Waga stoł. „Beranger" Nr. 2 10 kg. — *sztuka* — 15660 — 16650 — 17550 — 23160 — 19860 — 23160.

Waga dz. z przesuwalnikiem 150 kg. — 23100 — 23940 27090 — 34650 — 30450 — 34650.

Ciężarki mos. od 1 — 200 g. komp. — 6020 — 6050 — 5700 — 6300 — 8125 — 7500.

Ciężarki żel. od 0,5 — 20 k. — *komp.* — 17970 — 19290 — 22710 — 26160 — 25060 — 31000.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Udział kapitału zagranicznego w Rosji.

Niemiecka prasa podaje, że w latach od 1856 do 1913 inwestowała zagranica ogółem w przemyśle rosyjskim 1343 i pół miljn. rubli złotych. Według oficjalnych danych rosyjskich przypadało z tej sumy na przedsiębiorstwa czysto zagraniczne w Rosji 559,1 miljn. rb. zł. i na towarzystwa akcyjne rosyjskie z kapitałem zagranicznym 784,4 miljn. mk. Na czele stały wówczas Niemcy, które zainteresowane były w sumie 378 miljn. rb. zł. czyli 46 proc. całości. Potem szły: Francja, Belgja razem 622 miljn., Anglja 226 i pół miljn., Stany Zjednoczne 13 i pół miljn., Szwajcarja 12,2 miljn., Szwecja 7,4 miljn., Holandja 1,4 miljn., Austrja 1,3 miljn., Włochy 0,8 miljn. i reszta państw ogółem 0,3 miljn. rb. zł.

Z ogólnej sumy 134 i pół rb. zł. wpadło w ręce Sowietów t. j. podległo nacjonalizacji 1.167,9 miljn.; 175,6 miljn. udało się uniknąć tego losu, dzięki powstaniu nowych państw na terenach dawniej rosyjskich. Najlepiej wyszły w tym wypadku Niemcy, gdyż z ogólnej sumy 378 miljn. udało się im uratować dzięki podziałowi Rosji 106 miljn. czyli 28 proc. Francja uratowała w ten sam sposób 23 proc., natomiast kapitały angielskie znajdują się całkowicie na posiadłościach sowieckich.

Według poszczególnych gałęzi przemysłu kapitał zagraniczny w Rosji dzieli się następująco: na kopalnie i fabryki metalów przypada 990 miljn. rb. zł., w przemyśle elektrotechnicznym zainwestowano 152 miljn., w przemyśle chemicznym 57 miljn.

Anglja, Belgja i Francja inwestwały swe kapitały przeważnie w kopalniach i fabrykach metalowych, Niemcy w przemyśle elektrotechnicznym (129,7 miljn. rb. zł. na ogólną sumę 152,3 miljn. kapitału zagranicznego).

Stomoniaków w Moskwie.

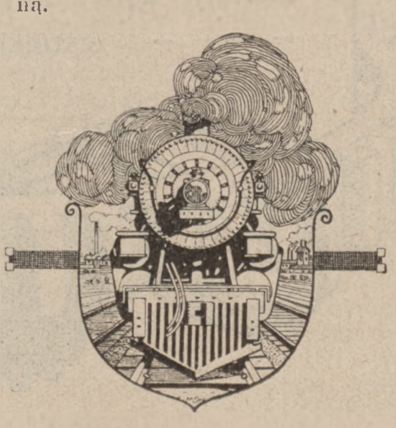
Przed kilku dniami szef tutejszego zastępstwa handlowego Sowietów, Stomoniaków, udał się do Moskwy, celem omówienia rozmaitych spraw rosyjsko-niemieckich. Stomoniaków powiózł podobno szereg mniejszych układów podpisanych już w Berlinie, oraz umowę z firmą Krupp, celem ratyfikowania ich przez Sowiety.

Wykup niemieckiego tonażu od Anglji.

Podług zestawienia „Schiffahrtsjahrbuch“ 1923 wykupiły Niewcy od Anglji bardzo znaczną część swego dawnego tonażu, odstąpionego na podstawie traktatu wersalskiego, mianowicie od 1.VII 1921 — 130 okrętów o pojemności brutto 491.567 tonn za niecałe 2 miljardy mk. Między nabywcami znajdują się na pierwszem miejscu: Norddeutscher Lloyd z 10 okr. o 64.714 t. r., Hamburg-Amerika-Linie z 12 okr. o 58.176 t. r., Hamburg-Sudamerikan D.-C. z 9 okr. o 64.525 t. r. oraz firma F. Laeisch, która nabyła z powrotem 37 żaglowców o 37.772 t. r., przez co wykształcenie nautyczne odzyskało dawne podstawy. Nabywcy okrętów mieli do czynienia z trudnościami ze strony Rządu, który trzymając się ściśle przepisów, dotyczących zakazu przywozu, zezwolił tylko w ostatniej chwili na pewien kontyngens.

Książki niemieckie we Włoszech.

Pomiędzy Rządami Niemieckim a Włoskim została zawarta umowa, na mocy której Niemcy zobowiązują się dostarczyć Włochom na 4 miljn. mk. książek, które ukazały się w druku przed albo w czasie wojny. Książki mają być dostarczone na konto reparacyjne. Umowa musi być jeszcze sankcjonowana przez Komisję Reparacyjną.

Wymiana paczek pocztowych między Polską a Stanami Zjednoczonemi A. P.

W Nr. 101 „Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 listopada 1922 r., poz. 928, ogłoszono rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie wzajemnej wymiany paczek pocztowych między Polską a Stanami Zjednoczonemi Ameryki Północnej. Wymiana ta zaprowadza się od dnia 1 grudnia 1922 r. W obrocie wzajemnym dopuszczone zostają tylko paczki zwykłe. Nie zostają natomiast dopuszczone paczki: z podaną wartością; ochronne, pospieszne i pilne, za pobraniem i bez pobierania opłat celnych i pocztowych. Waga poszczególnej paczki nie może przekraczać 10 klg., długość zaś — 105 centymetrów (3 stopy 6 cali angielskich), przyczem długość (największy z wymiarów danej paczki) łącznie z obwodem przecięcia prostopadłego do długości — 180 ctm. (6 stóp angielskich). Do każdej paczki musi być dołączony jeden adres pomocniczy, jedna deklaracja celna i jedna karta zgłoszenia statystycznego. Na odwrotnej stronie adresu pomocniczego i na samej paczce nadawca obowiązany jest podać jedną z następujących dyspozycji, jak należy z paczką postąpić w razie jej niedoręczalności: a) „W razie niedoręczalności pod podanym adresem zrzekam się“; „If not deliverable as adressed abaudon“; b) w razie niedoręczalności pod podanym adresem wydać N. N.“; „If not deliverable as addressed deliver to N. N.“. Dalsze paragrafy rozporządzenia mówią, co dozwala się przesyłać w paczkach pocztowych do i ze Stanów Zjednoczonych A. P., czego przesyłanie jest bezwarunkowo wzbronione, jakie ma być opakowanie paczek, wreszcie ile wynoszą opłaty za paczki.

Rząd belgijski kupuje akcje niemieckie.

W posiaadniu Rządu Belgijskiego znajdują się wielkie ilości marek niemieckich, których z powodu stanu waluty niemieckiej, Belgja ne jest w stanie się pozbyć. Obecnie Rząd Belgijski postanowił za pieniądze te kupować akcje przedsiębiorstw niemieckich. Próby te jednak odbywają się jednak dotąd w ograniczonych rozmiarach.

Produkcja węgla na niemieckim Górnym Śląsku.

Produkcja węgla na niemieckim Górnym Śląsku w m. listopadzie wynosiła 775,371 ton, czyli mniej o 37 tys. ton, niż w m. październiku. Wobec tego jednak, iż m. listopad miał mniej dni, niż październik, a nadto obejmował jeden dzień świąteczny, dzienna produkcja była naogół wyższa (32,307 ton), niż w m. październiku (31,257 ton). Konsumcja w kopalniach wynosiła 61751 ton, czyli o 2000 ton mniej, niż w poprzednim miesiącu. Konsumcja węgla deputatowego wzrosła o tysiąc ton, wynosząc 19.97 ton. Wewnętrzne transporty wynosiły 70376 ton, do Niemiec — 296,578 ton, wreszcie polski Górny Śląsk otrzymał 10,000 ton. Najbardziej doniosłą sprawą dla niemieckiego Górnego Śląska jest kwestja zaopatrzenia kopalni węgla w drzewo kopalniane, które otrzymuje on z Niemiec oraz Czechosłowacji. Należy tutaj zauważyć, iż polska część Górnego Śląska mimo olbrzymich bogactw leśnych w Polsce sprowadza drzewo kopalniane z Niemiec. Przyczyną tych anormalnych stosunków jest brak wagonów dla przewozu drzewa kopalnianego z Polski. Przywóz tego drzewa z Niemiec do polskiej części Górnego Śląska odbywa się na podstawie umowy genewskiej, która nałożyła na Niemcy obowiązek wydawania pozwoleń na wywóz drzewa kopalnianego do polskiej części Górnego Śląska w ilości 350,000 m^2 w ciągu pierwszego roku po dokonanym podziale Górnego Śląska. W pierwszej połowie roku wywóz winien był się odbywać bez pobierania opłat wywozowych, Polska zaś winna była zwalniać je od ceł. To pierwsze półrocze już upłynęło 18 grudnia. Nie wiemy, czy termin ten został przedłużony, jak również nie wiadomo, jakiemi zamierza rząd nasz kierować się zasadami odnośnie do przywozu do polskiego Górnego Śląska drzewa kopalnianego. Jest to sprawa b. doniosłej wagi i, jak nas informowano, była ona niedawno przedmiotem narad naszych czynników rządowych z delegacją przemysłowców górnośląskich. Byłoby b. wskazane, aby rząd nasz zechciał opinji publicznej udzielić w sprawie powyższej odpowiednich wyjaśnień.

Wymiana paczek pocztowych między Polską a Rzeszą Niemiecką.

W numerze (101) „Dziennika Ustaw Rzeczp. Polsk.“ pod poz. 927, ogłoszono rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie zaporwadzenia wzajemnej wymiany paczek pocztowych między Polską a Rzeszą Niemiecką. Wymiana ta zaprowadza się od dn. 1 grudnia 1922 r. W obrocie wzajemnym dopuszcza się paczki bez podanej wartości i paczki z podaną wartością do 1000 franków w złocie. Waga paczek nie może przekraczań 10 klg. Rozróżnia się przytem paczki: do 1 klg., ponad 1 do 5 klg. i ponad 5 do 10 klg. Z obrotu wykluczone są narazie paczki pilne, paczki za pobraniem i bez pobierania opłat celnych i pocztowych. Do każdej paczki musi być dołączony jeden adres pomocniczy i jedna deklaracja celna. Dalsze paragrafy mówią o opłatach za paczki, o odszkodowaniu w razie ubytku, uszkodzenia lub zaginięcia paczki. Rozporządzenie obowiązuje na całym obszarze Rz. Polskiej z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego.

Jarmark Kontraktowy w Kijowie.

Zapowiedź jarmarku kijowskiego wzbudziła bardzo wielkie zainteresowanie w kołach przemysłowo handlowych na zachodzie Europy. Jest to rzecz najzupełniej zrozumiała, gdy zważymy, iż rynek zachodnio - europejski, posiadający w latach przedwojennych tak olbrzymi zbyt na Ukrainie, uważa jarmark rzeczony za odpowiednią okazję do wznowienia dawnych stosunków przemysłowo - handlowych, tembardziej, iż kontrakty kijowskie cieszyły się dawnemi laty ustaloną już reputacją.

Równocześnie i Ukraina odczuwa potrzebę nawiązania tą drogą kontaktu z firmami zachodnio europejskiemi. Przed wojną wszystkie fabryki tamtejsze zaopatrywały się w urządzenia techniczne na zachodzie, przyczem nawet przy wewnętrznych robotach związanych czy to z montażem czy to z instalacją tych fabryk posiłkowano się materjałami i artykułami technicznemi sprowadzanemi z zagranicy.

Podobnie działo się i w gospodarstwie rolniczem. Stąd rzecz prosta zapotrzebowanie na towary tej kategorji jest na Ukrainie nader znaczne. Niema tu więc np. ani dawnych, pługów i kultywatorów, braknie pasów, obrabiarek, przeróżnych maszyn pomocniczych, olejów, smarów technicznych i b. wielu innych artykułów. Wszystko to jest wynikiem wieloletniej zawieruchy gospodarczej, nie wystarczających montażów, wreszcie wyczerpania zapasów instrumentów i narzędzi, z których korzystała dawna wytwórczość ukraińska.

I dlatego właśnie jednym z ważniejszych celów jarmarku kijowskiego jest nawiązanie dawnych stosunków.

Jako miejsce jarmarku wybrano Kijów — największe środowisko życia na Ukrainie, zajmujące obecnie po Moskwie drugie miejsce w całej Federacji. W mieście tem znajdują zetknięcie przemysł Rosji centralnej z wytwórcami gospodarczymi Ukrainy. Tu zjeżdżają się producenci z całej Federacji, co zapewnia powodzenie kontraktów.

Niezależnie od olbrzymiego znaczenia jakie posiada dla Ukrainy i państw zachodnich jarmark Kijowski w związku z ogólną sytucją ekonomiczną. Kontrakty Kijowskie winny przedewszystkiem przyczynić się do nawiązania stosunków sąsiedzkich z najbliższym sąsiadem Ukrainy — Polską.

Wytwórcy ukraińscy reprezentujący miejscowe syndykaty, trusty i spółki o typie skombinowanym niewątpliwie zapotrzebują od Polski urządzeń instalacyjnych, maszyn i materjałów technicznych, przyrządów laboratoryjnych i artykułów technicznych. W dalszym ciągu spółki kooperatywne rolne, reprezentowane tu również szeroko, ujawnią zapotrzebowanie maszyn i narzędzi rolniczych.

Równocześnie i kupiec prywatny ze swej strony odczuwa konieczność, poczynienia zamówień przelicznych towarów.

Jak widzimy stąd dla firm przemysłowo - handlowych wogóle w szczególności zaś dla polskich, zarysowują się poważne widoki w kierunku nawiązania stosunków handlowo - przemysłoych z Ukrainą, biorąc pod uwagę, iż rynek jej jest bogaty i może pochłonąć wielką liczbę towarów.

Wobec tak pomyślnie przedstawiających się konjunktur nic dziwnego, że Zachód zainteresował się tą sprawą, podobnie jak zainteresował się nią rząd ukraiński, uważając, iż Kontrakty Kijowskie winny stać się „oknem na Europę".

Z tej racji zapewne i nasz przemysł zainteresuje się tą sprawę, uważając kontrakty kijowskie, jako doskonałą okazję do poczynienia na miejscu zasadniczych wywiadów.

✶

Poniżej zamieszczamy wywiad naszego współpracownika z przedstawicielem komitetu „Kontraktów Kijowskich" p. M. E. Blichem, który m. inn. zakomunikował nam:

— Tarki Kijowskie — tradycyjnie zwane w Polsce Kontraktami Kijowskiemi — wywołały ogromne zainteresowanie wśród zachodnio - europejskich sfer handlowych i przemysłowych. Kontrakty Kijowskie jako pośrednik handlowy, jako miejsce sprzedaży i kupna towarów, zainteresowało bardzo liczne poważniejsze firmy w państwach zachodnich: Polsce, Czecho - Słowaczyźnie, Niemczech, Estonji, Austrji i in., jakoteż wschodnich: Persji, Bucharze.

Do obecnej chwili zgłosiło swój współudział 80 firm polskich, 30 czechosłowackich, 10 niemieckich i cały szereg poszczególnych firm z ośmiu innych państw.

Ale to dpiero początek. W dalszym ciągu traktujemy z zrzeszeniem południowo - niemieckiem syndykatu przemysłowego Solingena, Romszeńskiem, Dniepro - Dunajskiem konsorcjum w Wiedniu, związkiem fabrykantów białostockich, holenderskim syndykatem handlowo - przemysłowym, gdańskim towarzystwem akcyjnem konserw rybnych, towarzystwem akcyjnem Kohn, niemieckiem towarzystwem akcyjnem Elektro Union, amerykańskiem towarzystwem Underwood, polsko - czechosłowackiem towarzystwem dla handlu z Rosją.

Estońska misja oficjalnie oświadczyła Komitetowi Targów, iż szerokie sfery kupców estońskich, wyrażają swoje życzenia uczestniczenia w Targach. Czechosłowackie kooperacje eksponują na Targi wyroby ciężkiej industrji i rolniczo - gospodarskie maszyny, przyczem buduje pawilon własny.

✶

Obecnie już zupełnie ustalono wykaz towarów, na które będzie największy popyt na Kijowskich Targach Kontarktowych i których przywóz jest najbardziej pożądany.

W nomenklaturę tę wchodzą przedmioty niezbędne dla fabryk cukrowych, dla przemysłu tytuniowego, skórzanego, powróżniczego, tkackiego, rękodzielniczego, artystycznego, porcelanowo - fajansowego i szklanego, dla młynów, dla gospodarstwa wiejskiego, medykamenty dla szpitali, różnego rodzaju ulepszenia, przyrządy gospodarcze, instrumenty miernicze i materjały rysownicze, przyrządy weterynaryjne, artykuły fotograficzne, towary zegarmistrzowskie, automobile ciężarowe i osobowe, instrumenty optyczne i chirurgiczne, farby i t. p.

DOM HANDLOWY

HENRYK

BRYSZ

Chmielna, 26. Telefon 51-42
Adres telegraficzny: H A B E

Naczynia Aluminjowe, emaljowane, blaszane, lakierowane, wiadra ocynkowane, konwie do mleka, banie transportowe, maszynki kuchenne różnego rodzaju i t. p.

Wyroby pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagr. Sprzedaż wyłącznie hurtowa

Eksport drzewa

Samuel Katz i S-ka

Warszawa, Próżna 14

Telefony 244 - 12 i 405 - 53

Fabryka Cukrów

Przetworów owocowych czekolady

„Ursus" SPÓŁKA AKCYJNA d. „Jakor"

(egz. od r. 1887)

Warszawa, Ogrodowa № 59.

Telefon 15-69
(zarząd) **122-45.**

Przegląd Czasopism.

XXVI rok istnienia. XXVI rok istnienia.
Najstarsze pismo w ŁODZI

ROZWÓJ

Dziennik polityczny społeczny i literacki
Wychodzi codziennie

Najstarsze i najpoczytniejsze polskie pismo łódzkie

Prenumerata miesięczna wraz z przesyłką Mk. 3.000

Adres Redakcji i Administracji
ŁÓDŹ, Al. Kościuszki 41.

Jedynem w Polsce od 15-tu lat wychodzącem poważnem czasopismem fachowem poświęconem dostawnictwu jest

Tygodnik Dostaw

we LWOWIE, ul. Potockiego 26, Telefon 259

Ogłasza autentyczne rozpisania ofert na dostawy i roboty rządowe i komunalne, informuje o wynikach ofert, wykazuje zapotrzebowania prywatne, źródła wytwórcze i t. p.

BOGATY DZIAŁ INSERATOWY.— Znaczny nakład

Liczne uznania Władz oraz Interesentów.

Okazowe numery bezpłatnie.

Najtańszy miesięcznik ilustrowany młodych Polaków

p. t. **„MŁODY ROBOTNIK"**

pod redakcją J. CZARNECKIEGO wychodzi w Warszawie, Kredytowa 16 m. 21. Tel. 166-48. Prenumeratę wpłacać można za pośr.. P. K. O. № 4970. Zeszyt pojed. (36 str. — z 30 kliszami) 400 Mk. Kwartalna przedpłata z przes. poczt. 1500. Mk. Zeszyty okazowe darmo. Wszelką korespondencję kierować należy pod adresem redaktora. „Młody Robotnik" jest pismem chrześciańsko-narodowym, poświęconym oświacie wychowaniu narodowemu i sprawom zawodowym. Niesie hasło usunięcia konfliktu społecznego między pracą a kapitałem.

Drukarnia Bydgoska Sp. Akc.

Bydgoszcz, Poznańska 30. Telefon 315

wykonuje wszelkie prace w zakresie drukarstwa i introligatorstwa

Wydawnictwo „Dziennika Bydgoskiego"

Organ Chrześć. Stronnictwa Narodowego
Telefon 326.

Nakład stałych prenumeratorów wynosi 18000 dochodzi wielka liczba sprzedaży luźnej i ulicznej.

„DZIENNIK CIESZYŃSKI"

jedyne polskie pismo codzienne na Śląsku Cieszyńskim, informujące codziennie specjalnie źródłowo w sprawach czeskich, posiadający bogaty dział polityczny, społeczny i gospodarczy. Zamieszcza ncjświeższe informacje telefoniczne i telegraficzne. Bogaty dział ogłoszeń zapewnia interesantom pierwszorzędne korzyści.

Adres „Dziennik Cieszyński",
Cieszyn, ul. Ciężarowa Nr. 18. tel. 64.

Nakładem **Drukarni Pomorskiej T. A.**
GRUDZIĄDZ (Pomorze)

wychodzą: **„GŁOS POMORSKI"**
jedyne pismo codzienne, redagowane w duchu Chrześcijańskiej Demokracji, cieszące się wielką poczytnością i dlatego niezawodną skutecznością ogłoszeń na całem Pomorzu
Abonament miesięczny oraz z przesyłką mk. 1430.

„WEICHSELPOST"
pismo codzienne w języku niemieckim, dawniej **„Der Gesellige"**, abonament miesięczny mk. 1.430.

DRUKARNIA POMORSKA poleca się do wykonywania wszelkich **druków.**

Specjalność masowe nakłady na 4 maszynach rotacyjnych. Stereotypja. Introligatornia.

Największem, najlepszem i najtańszem Pismem Ludowem jest

„PIAST"

Naczelny Organ Polskiego Stronnictwa Ludowego.
Prenumerata „Piasta" bardzo przystępna
„Piast" posiada najobfitszy, dział ogłoszeń.
„Piast" powinien się znajdo wać w każdym domu na wsi.

Kto raz „Piasta" zaprenumeruje, ten go już zawsze czytać będzie.

Prenumeratę posyłać należy pod adres:
„Piast", Kraków, St. Rynek 4, I p.

№ 1. Adres Redakcji i Administracji: Koszykowa 7, tel. 250-85.
Redaktor przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5—6 po południu.

Nasz rynek pieniężny w r. 1922.

Rok ubiegły upłynął pod znakiem zalewu naszego rynku pieniężnego przez walutę papierową.

Jest to znamię najogólniejsze i najbardziej złowrogie. O rozmiarach tego zalewu, czyli tak zwanej „inflacji", najwymowniej świadczy zestawienie następujące:

W dn. 31 grudnia r. 1921 było w obiegu 230 miljardów marek polskich, w końcu grudnia r. 1922 — około 730 miljardów. Dług skarbu w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej wynosił w końcu roku 1921 — 221 miljardów, w końcu roku 1922 — przeszło 580 miljardów.

Liczby powyższe mają swoistą wymowę, tak dobitną, że najdłuższe opisy i analizy stanu gospodarczego będą tylko tłem lub uzupełnieniem. W istocie, z zestawienia tego wynika, że znaczną część swoich wydatków skarb pokrywał drukiem pieniędzy papierowych.

Skutki takiej manipulacji zbyt dobrze są znane, aby wymagać miały dłuższych wnioskowań. Gwałtownie wzrastająca drożyzna (zwłaszcza obcych walut), niestałość cen zarówno w czasie, jak i w przestrzeni, niemożliwość przeprowadzenia zdrowej kalkulacji kupieckiej, brak kredytu, szczególnie długoterminowego, zanik zmysłu oszczędzania, znacznie i sztucznie zwiększona konsumcja, coraz większy brak kapitału pieniężnego przy coraz większej ilości pieniądza papierowego— oto są następstwa waluty papierowej.

Wszystkie one dotknęły Polskę, działając w różnych stopniach natężenia, a więc mniej, lub więcej wyraźnie. Najbardziej uderzającym objawem tego stanu są zmiany w cenach, w szczególności obcych walut i dewiz, podług notowań giełdy warszawskiej z ostatnich dni roku 1921 i 1922:

Dolar St. Zjedn.	2900	17900
Funt sterlingów	12275	82500
Frank szwajcarski	580	3400

Za tą gwałtowną zwyżką kursów podążyły ceny niektórych gatunków zboża, notowane na giełdzie zbożowo - towarowej w Warszawie w tych samych dniach:

Żyto	7950	46000
Owies	8250	47000

Zmian innych cen niepodobna tu podawać, ale i powyższe dostatecznie ilustrują ostry stan przesilenia.

Znamienny był w r. z. i jest obecnie brak kapitału pieniężnego. Kredyt bankowy był niezmiernie utrudniony i bardzo drogi. Spółki akcyjne walczyły z poważnemi przeszkodami przy subskrypcjach na nowe emisje.

Kapitał pieniężny nie mógł się tworzyć wskutek zaniku zmysłu oszczędzania i coraz większych sum więzionych w codziennym obrocie aprowizacyjnym jednostek i rodzin. Ponadto ceny rosły procentowo szybciej, aniżeli przyrost pieniędzy w obiegu.

Na uwagę również zasługują zmiany, jakie w ostatnim miesiącu r. z. zaszły na rynku papierów dywidendowych (akcji). Wahania w kursach akcji w pierwszych trzech kwartałach r. z. nie były znaczne, zwłaszcza w po-

równaniu do zmian cen innych towarów i produktów. Dopiero w ostatnim kwartale, szczególnie zaś w ostatnim miesiącu kursy podążyły gwałtownie w górę. W okresie czasu od dn. 31 grudnia r. 1921 do dn. 31 grudnia r 1922 zwyżka kursów wyraziła się w zestawieniu następującem:

Bank Dyskontowy	2200 —	20000
Bank Handlowy	2150	32250
Polski Bank Przemysłowy	850	3000
Bank Kredytowy	2800	15500
Warsz. Tow. kopalń węgli	15800	100000
Lilpop	3000	89000
Rudzki	2000	34500
Starachowickie	4000	40000
Żyrardowskie	54500	1400000
Tow. Borkowskiego	1190	9900
Br. Jabłkowskich	1125	8800

Podniosły się znacznie kursy również innych akcji.

Uzasadnienie tej zwyżki wyłącznie grą spekulacyjną nie wydaje się słusznem, jeżeli się zważy, że większa część naszych akcji przemysłowych reprezentuje wartości realne, tak zwane „złote“, i w razie likwidacji przedsiębiorstwa wypłata za jedną akcję znacznie przewyższałyby jej kurs giełdowy.

Jednocześnie z odwróceniem się zainteresowania giełdy pieniężnej w kierunku akcji nastąpiła względna stabilizacja kursów obcych walut i dewiz. Jednakowoż przez cały rok 1922 około 95 proc. z ogólnej pieniężnej sumy obrotów giełdy warszawskiej przypadło na waluty obce i dewizy (wypłaty i czeki), obroty zaś papierami procentowemi wyniosły mniej, niż jeden procent.

W końcu zaznaczyć należy, że anormalny stan rynku pieniężnego istniał w roku zeszłym obok stale polepszającego się stanu rolnictwa i przemysłu. Ale jest to zjawisko zupełnie zrozumiałe: energja państwa nie dorównała energji społeczeństwa w kierunku rozwoju swoich gospodarstw.

T. W.

KRONIKA GIEŁDOWA

We wstępnym artykule podane są szczegółowe wahania kursów na giełdzie warszawskiej w ciągu roku ubiegłego, wobec tego kronika niniejsza zawierać będzie dane tylko z ostatniego okresu sprawozdawczego (od 20 grudnia 1922 r. do 9 stycznia 1923 r.), który ze względu na dość pokaźne różnice kursowe w tym czasie tak w dziedzinie walut zagranicznych, jak i — papierów dywidendowych, zasługuje na szczególną uwagę.

Kurs walut zagranicznych z początku okresu, a nawet do końca roku ubiegłego nie wykazywał większych zmian. W ostatnich dniach b. m., gdy zerwanie konferencji paryskiej stało się faktem dokonanym, waluty zagraniczne, za wyjątkiem marki niemieckiej, szalenie podrożały.

Zgodnie ze wskazówkami z giełdy berlińskiej ,od której, niestety, jeszcze zależności pozbyć się nie możemy, marka polska straciła przeszło 10 proc. swej wartości w stosunku do dolara Stan. Zjedn.

W chwili, gdy te słowa piszemy, odbywa się w Belwederze konferencja z udziałem wszystkich byłych ministrów skarbu celem obmyślenia środków, zmierzających do poprawy waluty naszej. Wyniki tej konferencji mogą być tylko wtedy dodatnie, gdy wszystkie sfery społeczeństwa będą uważały za swój święty obowiązek poprzeć, w miarę możności, słuszne usiłowania rządu, zdążające do uzdrowienia waluty naszej.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	20/12	30/12	8/1
Dolar Stan. Zjedn.	17900	17750	19275
Frank francuski	1357½	1292½	1330
Funt. sterl.	83750	82550	89300
Marka niemiecka	2.62½	2.50	2.02
Korona austrjacka	0.26½	0.26	0.28¼

Metale w dalszym ciągu podniosły się w cenie. Za rubla w złocie płacono do mk. 11000, w srebrze — do mk. 6200.

Rynek papierów dywidendowych odznaczał się nader znacznym ożywieniem.

Tak akcje bankowe jako też wszelkich przedsiębiorstw, zarówno dawnych, jako i w ostatnich latach powstałych, były przedmiotem licznych tranzakcji po kursach coraz wyższych. Wprawdzie, gdy kurs niektórych akcji zbyt wyśrubowano lub spekulanci, realizujący swe zyski z dnia na dzień, pośpiesznie rzucali na rynek większe ilości akcji — kursy uległy redukcji, lecz po kilku dniach znów, acz w mniejszem tempie, pięły się w górę. Na niektórych akcjach różnice kursowe między najniższemi, a najwyższemi w minionym okresie sięgają 100 proc. wartości samych akcji, a niekiedy przewyższają nawet. Dla przykładu podajemy niektóre cyfry:

Żyrardowskie	860000	1750000
Warsz. Tow. Kop. Węgla	84000	121000
Lilpopy	54000	100000
Rudzkiego	23000	47000
Łazy (cement)	22500	41000
Firlej „	4000	9100
L. Zieleniewski	18250	38000
Lenartowicz i Br. Rylscy	2000	4300
Bankowe:		
Banku Dyskont. Warsz.	18000	33000
Banku Handl. w Warsz.	28750	42750
Banku Zachodniego	24000	46000
		i t. d. i t. d.

Cyfry te nie wymagają komentarzy.

Papierami procentowemi tak warszawskiemi, jak i prowincjonalnemi oraz obligacjami stołecznemi — mało się interesowano.

Miljonówka — również w zaniedbaniu.

Usposobienie końcowe; dla walut obcych (za wyjątkiem marki niemieckiej) — bardzo mocne, dla akcji, a zwłaszcza bankowych — stałe i dla papierów procentowych — ospałe.

Ant. Er-ski.

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn 68.24, Nowy York 14.67½, Szwajcarja 277½, Berlin 0.14⁹/₁₀, Warszawa 0.07.

Londyn: Paryż 66·22½ Nowy York 464, Szwajcarja 24.88, Berlin 46000' Warszawa 82000.

Nowy York: Paryż 6.66, Londyn (2 mies.) 4.61⅞, Szwajcarja 18.90, Berlin 0,0999, Warszawa 0.0055¾.

Zurich: Paryż 32.25, Londyn 24.59, Nowy York 529¼ Berlin 0.055, Warszawa 0.0295

Amsterdam: Paryż 16.¾ Londyn 11 70 Nowy York-252, Berlin 0.024, Warszawa 0.14¾.

Berlin: Paryż 669.17, Londyn 46115. Nowy York 10250, Szwajcarja 1879.69,, Warszawa 51.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

Związek Ekonomiczny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie. Siedziba w Krakowie. Kapitał zakładowy mk. 40 miljonów, podzielonych na 40 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Związek Ekonomiczny Kółek Rolniczych Sp. z ogr. odp. w Krakowie, Małopolskie Tow. Rolnicze w Krakowie i Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Krakowie.

Towarzystwo Polskiego Przemysłu Ludowego „Ludpol". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 30 miljonów, podzielonych na 3000 akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Władysław Heinrich, Edward Dzierżanowski, Feliks Stojanowski, Jan Brzozowski, Władysław Przanowski, Juljan Dzierżanowski, Władysław Karpiński, Henryk Karpiński i Wacław Pastuszyński.

Składnica Straży Pożarnych. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 40 miljonów, podzielonych na 8000 akcji po mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Emil Balcer, Bolesław Dytkowski, ks. kan. Wacław Kokowski, Jakób Kon, Jan Łoskowski i inż. Stanisław Waligórski.

Łazowskie Zakłady Ceramiczne w Łazach. Siedziba w Łazach. Kapitał zakładowy mk. 60 miljonów, podzielonych na 6 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Maurycy Inster, Markus Hamburgier i Józef Stanisław Ingster.

Fabryka Wyrobów Wełnianych Treszczański, Gliksman i S-ka. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 50 miljonów, podzielonych na 10 tysięcy akcji po mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Issaj Treszczański, Jan Gliksman oraz Maurycy, Bernard i Adolf Piotrkowscy.

Przemysł Drzewny „Agahell". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Mikołaj Agarkow, Nachum Heller i Emil Waydel.

„Polski Jurotat" Towarzystwo Handlu Towarami Aptecznymi i Zakłady Przemysłowe. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 100 miljonów, podzielonych na 10 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Józef Chrzanowski, Antoni Czerwiński, Juljusz Selim Dunin - Holecki, „Hatepol" Dom Handlowy Tech. Przem. Sp. z ogr. odp., August Iwański, Adam Kaczorowski, prof. Jan Stanisław Okolski, Maksymiljan Schafnagl, Oskar Sobański, Fortunat Zdziechowski i Jarosław Żaboklicki.

Fabryka Mydła Toaletowego i Perfumerji „Klein i Syn". Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 100 miljonów, podzielonych na 10 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie, Roman Zaborski, Józef Radoszewski, dr. Ozjasz Wasser, Izaak Tiger i Fabrik feiner Toilettseifen und Parfümerien „Klein und Sohn", Aktiengesellschaft in Budapest.

Warszawskie Tow. Przemysłu Drzewnego. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 50 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Stanisław ks. Lubomirski, Zdzisław Szczerbiński i Stanisław Meyer.

Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie. Siedziba w Hrubieszowie. Kapitał zakładowy mk. 30 miljonów, podzielonych na 3000 akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Stefan Świeżewski, Władysław Milowicz, Ignacy Szymański, Józef Rulikowski, Jadwiga Czachórska i Feliks Czarkowski.

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza Müller i Seidel. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 20 miljonów, podzielonych na 4000 akcji po mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Herman Müller oraz August i Kurt Seidelowie.

Tow. Wyrobów Włókienniczych „I. M. Pilicer". Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 100 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji po mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Icek Majer Pilicer, Mojżesz Prywes i Zelik Bromberg.

Fabryka Chemiczna „K. Zawadzki i S-ka". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 50 miljonów, podzielonych na 5000 akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Jerzy Grużewski, Stefan Jabłoński, Maksymiljan Pawłowski, Stanisław Poznański, Feliks i Wiktor Sommerowie, Władysław Stefanowski i Konstanty Zawadzki.

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Huta Szklana Inowrocław — o mk. 85 miljonów t. j. do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 8500 akcji II em. po mk. 10,000 wart. nom. Posiadaczom akcji I em. służy prawo do nabycia II em. w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie nominalnej w terminie do 31 stycznia r. b.

„Trzebinia“ Fabryka Maszyn i Narzędzi Roln., Odlewiarnia Żelaza i Metali w Krakowie — o mk. 11,200,000 t. j. do mk. 28 miljonów drogą wypuszczenia 80 tysięcy akcji po mk. 140 wart. nom. Dotychczasowym akcjonarjuszom służy prawo do nabycia na 5 starych 2 nowe akcje po cenie emisyjnej mk. 2000 w terminie do 31 stycznia r. b.

Tow. Akc. Rzeźni Miejskich — o mk. 1433160 t. j. do mk. 4241160 drogą wypuszczenia 1327 akcji po mk. 1080 wart. nom. Cała nowa emisja ma być zużyta na spłatę zobowiązań Towarzystwa. Cena emisyjna — mk. 1300.

Tow. Przemysłu Filmowego „Ornak“ — o mk. 10 miljonów t. j. do mk. 15 miljonów drgą wypuszczenia 20 tysięcy akcji II em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 550.

Cukrownia „Młynów“ — o mk. 40 miljonów t. j. do mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 40 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w sosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej.

Tow. Ubezpieczeń „Zjednoczenie“ w Warszawie — o mk. 10 miljonów t. j. do mk. 12 miljnów drogą wypuszczenia 20 tysięcy akcji II em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IIem. służy posiadaczom akcji I em. w stosunku pięciu nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 750.

Spółka Akcyjna Przemysłu Zapałczanego i Drzewnego „Błonie“ — o mk. 175 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie na każdą dotychczasową akcję pięć nowych akcji po mk. 1000 wart. nom.

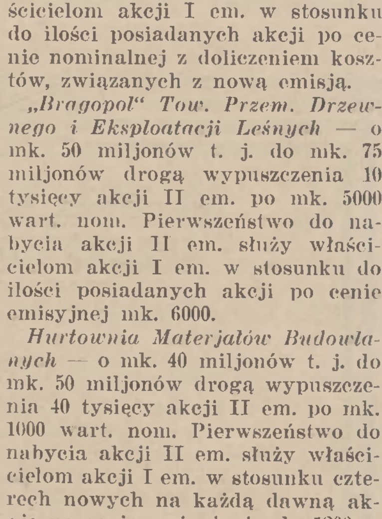
Kieleckie Tow. Przemysłu i Handlu w Warszawie — o mk. 20 miljonów drogą wypuszczenia 20 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Peirwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku dwóch nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1250 w terminie do 20 stycznia r. b.

Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla w Krakowie — o mk. 320 miljonów t. j. do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 640 tysięcy akcji III em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku czterech nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1000 w terminie do 30 stycznia r. b.

Karpacka Spółka Drzewna we Lwowie — o mk. 30 miljonów t. j. do mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej z doliczeniem kosztów, związanych z nową emisją.

„Bragopol“ Tow. Przem. Drzewnego i Eksploatacji Leśnych — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 75 miljonów drogą wypuszczenia 10 tysięcy akcji II em. po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 6000.

Hurtownia Materjałów Budowlanych — o mk. 40 miljonów t. j. do mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 40 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku czterech nowych na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1200 w terminie do 31 stycznia r. b.

Spółka Akc. Handlu Artykułami Żywnościowemi i Surowcami Lambert i Krzysiak — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 75 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku sześciu nowych na każde pięć akcji dawnych po cenie emisyjnej mk. 1350.

Fabryka Maszyn i Odlewni „Lwówek“ — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 60 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Dotychczasowym akcjonarjuszom służy prawo pierwszeństwa do nabycia czterech nowych na każdą akcję poprzednich emisji po cenie emisyjnej mk. 1350 w terminie do 27-go stycznia r. b.

Bank Związków Ziemian — o mk. 700 miljonów t. j. do mk. jednego miljarda drogą wypuszczenia 700 tysięcy akcji VI em. (250 tysięcy imiennych i 450 tysięcy na okaziciela) po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku 2-ch nowych na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1400 w terminie d 28 stycznia r. b.

Małopolska Spółka Akc. dla Przemysłu Naftowego — o mk. 100 miljonów t. j. do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 500 tysięcy akcji IV em. po mk. 200 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej.

Fabryka i Pralnia Bielizny „Opus“ — o mk. 150 miljonów t. j. do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em w stosunku trzech nowych na każde dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1100.

Stow. Rolnicze Płockie — o mk. 60 miljonów t. j. do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 12 tysięcy akcji III em. (8 tysięcy imiennych i 4 tysiące na okaziciela) po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 9000 akcji III em. (2/3 imiennych i 1/3 na okaziciela) służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 6500 dla akcji imien-

nych i po mk. 7000 dla akcji na okaziciela.

Tow. Przemysłowo - Naftowe, Lenartowicz, Bracia Rylscy i S-ka— o mk. 125 miljonów t. j. do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 250 tysięcy akcji III em. imiennych po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej dla 150 tysięcy sztuk mk. 700 i dla resztujących 100 tysięcy sztuk — mk. 950.

Spółka Akc. Wyrobów Bawełnianych S. Rosenblatta w m. Łodzi — o mk. 195,680,000 t. j. do mk. 200 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po rub. 250 będą przestemplowane na mk. 25000 wart. nom.

Tow. Fabryki Portland Cementu „Łazy“ — o mk. 540 miljonów t. j. do mk. 600 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 500 będą przestemplowane na mk. 5000 wart. nom. lub też właściciel jednej akcji po mk. 500 otrzyma bezpłatnie dziewięć takichże akcji.

Tow. Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu — o mk. 80 miljonów t. j. do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 80 tysięcy akcji IV em. (8 tysięcy imiennych i 72 tysiące na okaziciela) po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 60 tysięcy akcji (6 tysięcy imiennych i 54 tysiące na okaziciela) służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku od ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1350.

Spółka Akc. Handlowo - Rolnicza „Kooprolna“ — o mk. 950 miljonów t. j. do jednego miljarda marek drogą wypuszczenia 95 tysięcy akcji II em. imiennych po mk. 10,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku dziewiętnastu nowych na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 18250 w terminie do 5 lutego r. b.

Bank Kredytu Hipotecznego w Warszawie — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji IV em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 750 w terminie do 30 stycznia r. b.

Bank Mazowiecki w Warszawie — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1500 w terminie do 30 stycznia r. b.

Karpacka Spółka Drzewna — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie nominalnej z doliczeniem wszelkich kosztów, związanych z nową emisję, w terminie do 30-go stycznia r. b.

Warszawski Bank Stołeczny — o mk. 50 milojnów t. j. do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1200 w terminie do 30 stycznia r. b.

Lubelska Fabryka Portland - Cementu „Firley“ — o mk. 52500000 t. j. do mk. 105 miljonów drogą wypuszczenia 105 tysięcy akcji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 35 tysięcy akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na trzy dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1000 do 4 lutego r. b.

Hurtownia Aptekarzy Polskich— o mk. 45 miljonów t. j. do mk. 75 miljonów drogą wypuszczenia 45 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku trzech nowych na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1200 w terminie do 15 lutego r. b.

Spółka Akc. Fabryki Wagonów „Wagon“ — o mk. 250 miljonów t. j. do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 25 tysięcy akcji imiennych V em. oraz 225 tysięcy — na okaziciela VI em. po mk. 1000 wart. nom. Wszystkie akcje V i VI em. otrzymuje Polska Fabryka Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski S. A. w Krakwie, Lwowie i Sanoku po cenie emisyjnej mk. 1250.

Sp. Akc. Przemysłu Elektrycznego w Czechowicach — o mk. 100 miljonów t. j. do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Prawo pierwszeństwa do otrzymania 100 tysięcy akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1200 w terminie do 15 lutego r. b.

Handlowa Spółka Akc. „Impex“ — mk. 35 miljonów drogą wypuszczenia 250 tysięcy akcji po mk. 140 wart. nom. Dotychczasowym akcjonarjuszom służy prawo do nabycia nowych akcji w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 250 w terminie do 15 lutego r. b.

Polski Przemysł Naftowy — o mk. 100 miljonów t. j. do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1300 oraz jednej nowej na cztery dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 4000 w terminie do 20 stycznia r. b.

Polska Ruda Żelazna — o mk. 50 miljonów t. j. do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji III em. (5000 imiennych i 45000 na okaziciela) po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1250 w terminie do 31 stycznia r. b.

Tow. Akc. Kopalni Węgla „Flora“ — o mk. 96,320,000 t. j. do mk. 140 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 3900 będą przestęmplowane na mk. 12500 wart. nom.

Bank dla Elektryfikacji Polski „Elektrobank“ — o mk. 150 miljonów t. j. do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1100 w terminie do 20 stycznia r. b.

Zakłady Ceramiczne „Pustelnik“ — o mk. 280 miljonów t. j. do mk. 350 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje będą przestemplowane na mk. 5000 wart. nom.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń „Snop" — nadzwyczajne na 4 lutego r. b. ewentualnie w drugim terminie 17 lutego r. b. o godz. 5 pp. w lokalu Tow. w Warszawie, ul. Traugutta 3.

Górnośląski Bank Handlowy — nadzwyczajne na 24 stycznia r. b. o godz. 3 pp. na sali hotelu „Zur Erholung" w Katowicach, ul. Jana Nr. 10.

Częstocickie Tow. Fabryk Cukru — zwyczajne w drugim terminie na 25 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w lokalu biura Zarządu w Warszawie, ul. Królewska 35.

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskiem — nadzwyczajne na 25 stycznia r. b. o godz. 10 rano w lokalu Sp. Akc. „Siła i Światło" w Warszawie, ul. Mazowiecka 1.

Dom Handlowo - Przemysłowy S. Bieliński i A. Heppen — nadzwyczajne na 25 stycznia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu siedziby Spółki w Łodzi, ul. Aleje Kościuszki 17.

Sp. Akc. Przemysłu i Handlu Drzewnego „Świerk" — nadzwyczajne na 16 stycznia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Zielna 21.

Sp. Akc. Przemysłowo - Leśna „Las" — nadzwyczajne na 16-go stycznia r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Plac Żelaznej Bramy 1.

Przemysł i Eksport Leśny — nadzwyczajne na 18 stycznia r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Piękna 13.

„Sanitarja" Sp. Akc. w Bydgoszczy — zwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 4 i pół w sali posiedzeń Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy.

Lubońska Fabryka Drożdży — zwyczajne na 16 stycznia r. b. o godz. 5 pp. w sali posiedzeń Banku Kwilecki, Potocki i Sp. w Poznaniu.

Fabryka Konserw Mięsnych w Bydgoszczy — nadzwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 3 i pół w sali posiedzeń Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy.

Tow. Akc. „Prymas" Fabryka Kawy Słodowej — zwyczajne na 27 stycznia r. b. o godz. 4 pp. na sali „Gambrinus" w Tarnowskich Górach, ul. Dworcowa.

„Władysław Radomski" Tow. Akc. Bank Rolniczo - Handlowy w Poznaniu — zwyczajne na 17-go stycznia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu własnym w Poznaniu.

Tow. Akc. „Venetia" w Poznaniu — nadzwyczajne na 25 stycznia r. b. o godz. 2 pp. w lokalu p. Jarocckiego w Poznaniu, ul. Masztalarska 8.

Akc. Tow. „Silesia" Górnośl. Fabryka Tutek i Torebek w Tarnowskich Górach — zwyczajne na 31 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w winiarni p. Sedlaczka w Tarnowskich Górach przy Rynku.

Tow. Akc. Goniec Śląski — nadzwyczajne na 31 stycznia r. b. o godz. 5 pp. w gmachu Gońca w Katowicach, ul. Warszawska 58.

Zakłady Garbarskie i Fabryka Pasów F. Wickenhagen w Radomiu — nadzwyczajne na 27 stycznia r. b. o 6 wiecz. w lokalu Banku Przemysłowców Radomskich w Radomiu, ul. Piłsudskiego 5.

Zakłady Rolniczo - Przemysłowe Ziemi Grójeckiej — nadzwyczajne na 25 stycznia r. b. o godz. 1 pp. w lokalu Domu Ludowego w Grójcu.

Sp. Akc. Importowo - Eksportowa „Agrumaria" — nadzwyczajne na 30 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Szczygla 12.

„Gródek" Sp. Akc. Terenowo - Budowlana w Krakowie — zwyczajne na 27 stycznia r. b. o godz. 11 przed poł. w gmachu Polskiego Banku Przemysłowego w Krakowie, ul. Szewska 1.

Sp. Akc. „Tkanina" w Poznaniu — nadzwyczajne na 27 stycznia r. b. o godz. 11 rano w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

A. Piasecki Fabryka Czekolady — nadzwyczajne na 20 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w Sali Izby Handlowej w Krakowie.

H. Perlberger Syn, Fabryka Spirytusu, Rafinerja i Fabryka Likierów — nadzwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu własnym w Krakowie, ul. Straszewskiego 25.

Stowarzyszenie Rolnicze w Mławie — nadzwyczajne na 19 stycznia r. b. o godz. 2 pp. w siedzibie Lutni Mławskiej w Mławie.

Olejarnia Szamotuły — zwyczajne na 23 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Tow. Akc. „Promień", Fabryka Zapałek i Urządzeń Biurowych w Bydgoszczy — nadzwyczajne na 20 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu „Promienia" Oddziału II w Bydgoszczy, ul. Garbary 4.

Tow. Akc. Przemysłowe Jakóba Wojdysławskiego w Łodzi — zwyczajne na 23 stycznia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu Zarządu, ul. Piotrkowska 212.

Tow. Akc. Kabel Polski w Bydgoszczy — nadzwyczajne na 20-go stycznia r. b. o godz. 12 w poł. w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Dom Handlowo - Przemysłowy i Centrala Zleceń „Rozwój" — nadzwyczajne na 22 stycznia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Żórawia 2.

Tow. Akc. Cukru i Raf. „Michałów" — zwyczajne na 20 stycznia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Elektoralna 7.

Wytłocznia Oleju w Pleszewie — nadzwyczajne na 27 stycznia r. b. o godz. 2 pp. w lokalu firmy „Szymanowski i Pelec" w Ostrowie.

Pomorskie Zakłady Ceramiczne w Grudziądzu — zwyczajne na 28 stycznia r. b. o godz. 2 pp. w lokalu Fabryki w Grudziądzu, Tuszewska Grobla 57.

Polska Agencja Morska Handlowa — zwyczajne na 26 stycznia r. b. o godz. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska 28 m. 2.

Tow. Akc. Herzfeld i Victorius w Grudziądzu — nadzwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 11 rano w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Kolej Żelazna Chabówka — Zakopane — zwyczajne w drugim terminie na 18 stycznia r. b. o g. 11 rano w lokalu krajowego biura kolejowego we Lwowie.

Syndykat Rolniczy Kaliski — nadzwyczajne na 19 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w sali Banku Handlowego w Kaliszu.

Towarzystwo Łódzkiej Manufaktury Ponizowski — nadzwyczajne w drugim terminie na 16 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Spółki w Łodzi, ul. Piotrkowska 70.

Tow. Akc. Fabryki Maszyn i Odlewni Żelaza „A. Wieczorek" w Białymstoku — zwyczajne na 16-go stycznia r. b. o godz. 5 pp. w fabrycznem biurze Towarzystwa w Białymstoku, ul. Kolejowa 12.

Polskie Zjednoczenie Przemysłowo - Leśne — zwyczajne na 20-go stycznia r. b. o godz. 10 rano w lokalu Spółki w Krakowie, Rynek Główny 29.

Polski Bank Przemysłowy we Lwowie — nadzwyczajne na 20-go stycznia r. b. o godz. 11 rano w sali posiedzeń Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie, ul. 3 Maja Nr. 9.

„Albertyn", Zakłady Wyrobów z Drzewa — zwyczajne na 22 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska 16 m. 3.

Pierwsza Wielkopolska Fabryka Gwoździ i Drutu T. A. w Skalmierzycach — zwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 2 pp. w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska Nr. 8 w Poznaniu.

Sp. Akc. Przemysłowo - Handlowa „Polkopodol" — nadzwyczajne na 23 stycznia r. b. o godz. 6 wiecz. w Warszawie, ul. Krak. Przedm. 9.

Bank Kupiecki Łódzki — nadzwyczajne na 30 stycnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Wierzbowa 8.

Hurtownia Związkowa — zwyczajne na 23 stycznia r. b. o godz. 11 rano ewentualnie w drugim terminie o godz. 12 w poł. na sali posiedzeń Izby Handlowej w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 3.

Istniejący od 1864 r. Browar Parowy Ciechanowski — nadzwyczajne na 27 stycznia r. b. o godz. 5 pp. w Warszawie, ul. Chłodna 36 m. 22.

Suchedniowska Fabryka Odlewów — nadzwyczajne w drugim terminie na 29 stycznia r. b. o g. 4 pp. w lokalu Spółki w Suchedniowie.

Browary Chełmińskie Tow. Akc. — zwyczajne na 15 stycznia r. b. o godz. 11 rano w kancelarji adwokata i notarjusza, radcy Sprawiedliwści p. Bielewicza w Gdańsku. ul. Karrenwall 9.

Polskie Tow. Handlu i Przemysłu Futrzanego „Futro" — nadzwyczajne na 15 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w biurze Spółki w Warszawie, ul. Puławska 61.

Tow. Akc. Cukrowni „Krasiniec" - zwyczajne na 16 stycznia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Boduena 1.

„Kraj" Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie — nadzwyczajne na 20 stycznia r. b. o godz. 5 i pół pp. w lokalu Banku dla Handlu i Przemysłu w Warszawie, ul. Traugutta 8.

Tow. Akc. Fabryki Ołówków St. Majewski i S-ka — zwyczajne na 15 stycznia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu prezesa Zarządu w Warszawie, Al. Ujazdowskie 49 m. 1.

Tow. Akc. dla Przemysłu Spirytusowego i Chemicznego w Krakowie — zwyczajne na 27 stycznia r. b. o g. 3 pp. w biurze Towarzystwa w Łańcucie.

Tow. Akc. Cukrowni „Ostrowite" — zwyczajne na 16 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Sewerynów 5 m. 5.

Lloyd Bydgoski (Bromberger Schleppschiffahrt, T. A.) — nadzwyczajne na 15 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w lokalu własnym w Bydgoszczy, ul. Grodzka 28.

Tow. Akc. C. Hartwig w Poznaniu — nadzwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Sp. Akc. Skupu i Sprzedaży Skór Surowych i Garbników w Warszawie — nadzwyczajne na 15-go stycznia r. b. o godz. 5 pp. w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Nalewki 2.

Rawski Syndykat Rolniczy — nadzwyczajne na 16 stycznia r. b. o godz. 3 pp. w lokalu własnym w Rawie Mazowieckiej.

Zakłady Fabryczne dla Wyrobu Kos Psschla w Nowo - Wilejsku — nadzwyczajne na 16 stycznia r. b. o godz. 11 i pół przed poł. w biurze Spółki w Nowo - Wilejce obok Wilna.

Tow. Akc. Zakładów Górniczych, Hutniczych, Emaljerskich, Mechanicznych i Kopalń Węgla „Poręba" — zwyczajne na 17 stycznia r. b. o godz. 11 rano w siedzibie Spółki w Porębie, pow. Będzińskiego.

Zakłady Przemysłowo - Ogrodnicze „Marynin" — nadzwyczajne na 15 stycznia r. b. o godz. 6 wiecz. w Warszawie, ul. Św. Barbary 10 m. 4.

Tow. Akc. „Bielizna" w Poznaniu — nadzwyczajne na 15 stycznia r. b. o godz. 12 w poł. w biurze Zarządu w Poznaniu, ul. Starościńska 1.

Polska Hurtownia Żelaza — nadzwyczajne na 18 stycznia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Wielka 5.

Różne.

Różne.

8% Państwowa Pożyczka Złota z 1922 r.

Wskutek rozporządzenia p. Ministra Skarbu z dnia 5 stycznia 1923 r. cena złotego polskiego została z dnia 8 stycznia r. b. podwyższoną do mk. 2300, wobec tego za obligacje wartości mk. 10.000 i złp. 10 należy zapłacić mk. 33.000. Termin zamknięcia pożyczki oznacza się na 1 marca 1923 r.

Waluta polska na Górnym Śląsku. Wskutek rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1922 r. wprowadzona zostaje o dniem 1 listopada 1923 r. w miejsce waluty niemieckiej waluta polska, jako jedyny prawny środek płatniczy. Sposób przejścia na walutę polską ustalony będzie zgodnie z postanowieniami art. 9 i 10 Ustawy Konstytucyjnej 15 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 73 poz. 497), przyczem uwzględnione będą postanowienia części V Tytułu III Konwencji górnośląskiej.

ZŁOTO.

Z Wiednia Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa otrzymała dnia 30 grudnia 1922 r. z rozdziału złota Banku Austro-Węgierskiego na udział przypadający Polsce *koron złotych 7.300.000*, co odpowiada 24 miljardom marek polskich.

Tow. Kred. m. Warszawy. Zebranie reprezentantów Tow. Kred. m. Warszawy, prawomocne bez względu na liczbę przybyłych na nie reprezentantów, odbędzie się 23 stycznia r. b. o g. 6 wiecz. w gmachu Towarzystwa w Warszawie, ul. Czackiego 23.

Zakłady amunicyjne „Pocisk". zamieniają świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne I, II i III emisji.

Zakłady Ceramiczne „Pustelnik" już wydają bezpłatnie cztery akcje IV em. na każdą akcję pierwszych trzech emisji wskutek przewalutowania wartości majątku Spółki.

Tow. Cukrowni i Rafinerji „Gosławiec" zamienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje V em. i wydaje akcje z przewalutowania za zwrotem tymczasowych świadectw V em.

Tow. Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza zamienia akcje Nr. 1 do 75,000 oraz świadectwa tymczasowe Nr. 1 do 37,500 po rubli 100 na akcje po mk. 4500 wart. nom.

Fabryka Cukru i Rafinerji „Łyszkowice" zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne II em.

Polska Centrala Handlowa zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne III em.

Bank Handlowy w Warszawie otworzył oddział w Białymstoku.

Tow. Radjotechniczne w Polsce (Radiopol) zmieniło nazwę firmy na *Polskie Tow. Radjotechniczne P. T. R.).*

Wileński Bank Krajowy zmienił nazwę firmy na *„Kredyt Polski" Bank Akc. Spółka w Wilnie.*

Akcje „Lakoma" Adam Psarski. Zakłady Chemiczne w Poznaniu zostały dopuszczone do obrotów na giełdzie pieniężnej w Poznaniu.

Sp. Akc. Przędzalni Wełny Czesankowej „Dąbrówka" w Łodzi wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 30%.

Sp. Akc. Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w Łodzi wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 25%.

Zakłady Amunicyjne „Pocisk" wypłacają dywidendę za 1921 r. po mk. 14 od akcji I, II i III em.

Tow. Akc. Fabr. Cukru „Czersk" wypłaca dywidendę za ubiegły rok operacyjny w stosunku 22% od akcji przewalutowanej czyli po mk. 3300 od każdej starej akcji.

Fabryka Cukru i Rafinerji „Łyszkowice" wypłaca dywidendę za 1921/22 r. po mk. 1500 od każdej akcji pierwszej emisji.

Tow. Zakładów Metalowych B. Hantke w Warszawie wypłaca dywidendę za przedwojenny rok operacyjny 1913/14 w wysokości mk. 108 od akcji.

Tow. Akc. C. Hartwig w Poznaniu wypłaca dywidendę za rok 1921/22 w wysokości 30%.

Hurtownia Spółek Spożywców wypłaca dywidendę za 1921/22 r. w wyskości 40%.

Tow. Handlowo - Przemysłowe „Lasmet" wypłaca dywidendę za r 1921/22 w wysokości mk. 250 od akcji.

Tow. Akc. R. Barcikowski w Poznaniu wypłaca dywidendę za rok 1921/22 w wysokości 40%.

Kijowski Jarmark Kontraktowy

organizowany przez najpoważniejsze organizacje państwowe, handlowo-przemysłowe, gospodarcze i kooperacje.

15 luty — 1 kwiecień 1923.

Przedstawicielstwo na Polskę:

Warszawa, Jasna 26.
HOTEL „VICTORIA"

Zakłady Przemysłowo-Budowlane
„WESTRICH"
Spółka Akcyjna

Kapitał zakładowy Mkp. 50,000,000.

Zarząd Warszawa. Nowowiejska 9. Tel. 239-38.
Zakłady w Nowym Dworze, ziemi Warszawskiej.
Adr. telegr.: „WESTRICHSKA", Warszawa.

Rachunek bież. w Banku Zjednocz. Ziem Polskich I szy oddział miejski w Warszawie.

Własne warsztaty mechaniczne stolarsko-ciesielskie i tartak parowy.

Wykonują wszelkie roboty, wchodzące w zakres budownictwa.

Przyjmują zamówienia: na poszczególne roboty stolarskie i ciesielskie np. na drzwi. okna i t. p., oraz na gotowe wyroby stolarskie, jak: krzesła, stoły, taborety, ławki szkolne i t. d., jak również na meble biurowe na wzór urządzeń amerykańskich.

Utrzymują: stale na składach: materjały budulcowe, jak: belki, bale, deski, łaty i t. p. oraz deski szpuntowane, szalówkę i inne półwyroby z maszyn.

Zakupują: znaczniejsze drzewostany rębne oraz drzewo materjałowe w klocach.

Dom Handlowy Biuro Techniczne
Andrzej Fiszer i S-ka z ogr. odp.

Warszawa, Marszałkowska № 81a, telefon 240-67 i 294-39

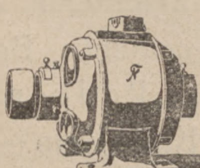
Składy i warsztaty reparacyjne: Hoża 35, tel. 250-72
Adres telegraficzny: „ELEKTROMASZYNA" Warszawa

Wyłączna sprzedaż motorów i dynamomaszyn fabryki Garbe, Lahmaeyer i Co.

POSIADAMY NA SKŁADZIE:

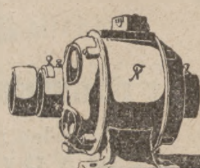
Motory prądu stałego, zmiennego i wysokiego napięcia, **Dynamomaszyny, Transformatory, Generatory**

W SPRZEDAŻY:

Parowe Maszyny, Frezarki i Szlifierki uniwersalne

Aparaty precyzyjne, laboratoryjne, miliwoltamperomierze i watomierze.

Opłaty na giełdzie pieniężnej w Warszawie uchwalone przez Radę Giełdową na I półrocze 1923 r.

1) Każdy członek Giełdy (firma) płaci jednakową składkę członkowską 200,000 m. za I półrocze 1923 r.

2) Niezależnie od składki członkowskiej każdy wchodzący na Giełdę winien wykupić wypisaną na własne nazwisko kartę giełdową, która nie może być nikomu odstępowana.

3) Karty giełdowe mogą być wykupione przez członka Giełdy (firma) dla wszystkich firmantów, t. j. wszystkich członków zarządu, rady lub dyrekcji w spółkach oraz współwłaścicieli w firmach prywatnych.

4) O ilości osób mających uczęszczać jednocześnie na Giełdę od danej firmy decyduje Rada Giełdowa.

5) Każdy członek (firma) może korzystać z przysługujących mu praw bądź przez firmanta bądź przez pełnomocników (art. 10 statutu), dla których winny być wykupione karty giełdowe.

6) Opłata za karty giełdowe wynosi dla firmantów i pełnomocników 150,000 m.

7) Członkowie Rady i Komisji Rozjemczej otrzymują bezpłatne karty giełdowe.

Uwaga. Opłaty członkowskie oraz za karty giełdowe winny być wniesione poczynając od dn. 2 stycznia najpóźniej do dn. 20 stycznia 1923 r. Po tym terminie osoby, które nie wykupiły kart nie będą bezwzględnie wpuszczone na Giełdę.

8) W razie zmiany osoby pełnomocnika w ciągu roku, na żądanie członka Giełdy karta giełdowa może być przepisana na innego pełnomocnika, przyjętego przez Radę Giełdową za opłatą 10000 marek.

9) Banki mogą za zgodą Rady Giełdowej oprócz pełnomocników przysyłać na Giełdę ich pomocników, którzy jednakże nie mają prawa zawierania tranzakcji. Opłata za kartę giełdową dla pomocnika wynosi 25,000 m. za I półrocze 1923 r.

10) Jednorazowe karty giełdowe dla gości kosztują 10000 m. Goście również nie mają prawa zawierania tranzakcji.

11) Wstępna opłata przy wnoszeniu sprawy do Sądu Rozjemczego wynosi 10000 mk.

12) Prenumerata ceduły giełdowej na pierwszy kwartał będzie ustanowiona w końcu grudnia r. b. *).

*) Obecnie została określona mk. 15000 na I kw. r. b. (Przyp. Red.).

RÓWNIA MONETARNA

NAZWA MONETY	Marka niemiecka	Frank (lira, peseta, wogóle monety Unji łacińskiej)	Pensy angielskie	Guldeny holenderskie	Ruble rosyjskie	Korony austrjackie	Korony skandynawskie	Dolary Stanów Zjedn.	Rupje indyjskie	Jeny japońskie	Piastry tureckie	Piastry egipskie	Milrejsy portugalskie
Marka niemiecka	1	1,2346	11,75	0,5926	0,463	1,176	0,8888	0,2382	0,7342	0,478	5,4225	4,8191	0,2205
Frank (i monety Unji łac).	0,81	1	9,517	0,48	0,375	0,952	0,72	0,19295	0,5947	0,3871	4,3923	3,9035	0,1786
Funt angielski	20,4294	25,2215	240	12,1071	9,46	24,02	18,1595	4,867	15	9,765	110,780	98,4522	4,504
Gulden holenderski	1,6874	2,0832	19,823	1	0,781	1,984	1,4999	0,40295	1,239	0,8064	9,15	8,1318	0,3720
Rubel rosyjski	2,16	2,667	25,37	1,28	1	2,539	1,92	0,5145	1,586	1,0322	11,713	10,410	0,4761
Korona austrjacka	0,8506	1,05	10	0,504	0,3938	1	0,7561	0,2026	0,622	0,4065	4,681	4,097	0,1875
Korona skandynawska	1,125	1,3888	13,216	0,6667	0,5208	1,3225	1	0,268	0,8257	0,5376	6,1004	5,4215	0,2480
Dolar Stanów Zjedn.	4,198	5,1826	49,316	2,4878	1,9436	4,9351	3,7314	1	3,0822	2,006	22,763	20,2303	0,9255
Rupja indyjska	1,362	1,6813	15	0,8071	0,6306	1,6013	1,211	0,3244	1	0,651	7,3854	6,565	3,003
Jen japoński	2,0925	2,5833	24,576	1,2396	0,9688	2,460	1,860	0,4985	1,536	1	11,347	10,084	0,4613
Funt turecki	18,4415	22,7672	216,646	10,929	8,536	21,696	16,3924	4,393	13,539	8,8132	100	88,872	4,0658
Funt egipski	20,7506	25,6181	243,773	12,297	9,6063	24,396	18,445	4,943	15,235	9,917	112,5214	100	4,5749
Milrejs portugalski	4,536	5,60	53,284	2,688	2,098	5,332	4,132	1,080	3,330	2,168	24,595	21,858	1

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Prem. z 1920 r. (Miljonówka).

Ciągnienie z dnia 23 grudnia 1922 r.

Nr. 433.546.

Ciągnienie z dnia 30 grudnia 1922 r.

Nr. 4,554,472.

Wypłata po mk. 1,000,000 natychmiast.

Wykaz pożyczek wylosowanych w poprzednich ciągnieniach, a nie przedstawionych dotychczas do wypłaty:

NN. 88586 188747 433546 1357851 4014880 4583980.

Poż. Prem. Holenderska Białego Krzyża.

Ciągnienie z dnia 1 listopada 1922 r.

Amortyzacja:

Wylosowano 20 serji:

446 507 1536 1932 1973 2331 2387 2787 3082 4127 4391 4871 5023 5146 5171 5750 6119 6349 6649 6844.

Wygrane:

Po 10000 fl. S. **6649** N. 46.
Po 250 fl. S. **5146** N. 30.
Po 100 fl. S. **507** N. 16.
Po 50 fl. S. **446** N. 37, S. **1536** N. 20, S. **2331** N. 42, S. **4127** N. 11, 39.
Po 25 fl. S. **446** N. 12, S. **507** N. 31, 38, S. **1932** N. 2, 10, 40, 45, S. **1973** N. 22, 29, S. **2387** N. 10 15, S. **2787** N. 15 21 22, S. **3082** N. 22 23 36 49, S. **4127** N. 3, S. **4391** N. 15 40 42, S. **4871** N. 24 50, S. **5023** N. 3 8 37 40, S. **5146** N. 39, S. **5171** N. 4 19 33 49, S. **5750** N. 2 43, S. **6349** N. 3 9, S. **6649** N. 5 23 41, S. **6844** N. 14 37.

Za zawarte w powyższych 20 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone po fl. 15.

Wypłata od dnia 31 marca 1923 r.

Poż. Prem. Węgierska Czerwonego Krzyża z 1917 r.

Ciągnienie wygranych z 6 listopada 1922 r.

Po 100000 kor. S. **47709** N. 9.
Po 10000 kor. S. **105051** N. 6.
Po 1000 kor. S. **70595** N. 9, S. **93550** N. 6.
Po 500 kor. S. **5873** N. 10, S. **9636** N. 2, S. **35580** N. 4, S. **43356** N. 3, S. **49297** N. 1, S. **117195** N. 10.
Po 200 kor. S. **6207** N. 7, S. **6773** N. 3, S. **10719** N. 1, S. **17371** N. 6, S. **21351** N. 2, S. **33652** N. 1, S. **37815** N. 9, S. **40804** N. 9, S. **43515** N. 8, S. **60939** N. 3, S. **62571** N. 3, S. **63645** N. 3, S. **67585** N. 5, S. **71706** N. 4, S. **74585** N. 10, S. **75455** N. 3, S. **76396** N. 4, S. **78460** N. 8, S. **82376** N. 7, S. **83814** N. 4, S. **84364** N. 7, S. **86008** N. 1, S. **86231** N. 8, S. **93251** N. 8, S. **103276** N. 9.

Poż. Prem. Węgierska „Jó - sziv".

Ciągnienie z dnia 15 listopada 1922 r.

Wygrane:

Po 20000 kor. S. **2595** N. 44.
Po 2000 kor. S. **571** N. 71.
Po 1000 kor. S. **680** N. 13, S. **4655** N. 67.
Po 200 kor. S. **1590** N. 63, S. **3690** N. 39.
Po 50 kor. S. **135** N. 21, S. **386** N. 66, S. **602** N. 72, S. **707** N 55, S. **766** N. 31, S. **976** N. 29, S. **1261** N. 64, S. **3458** N. 96, S. **3644** N. 17, S. **4378** N. 83, S. **4703** N. 74, S. **5128** N. 95, S. **5857** N. 65, S. **6338** N. 75, S. **6485** N. 78.
Po 20 kor. S. **27** N. 71, S. **1158** N. 16, S. **1324** N. 51, S. **1484** N. 78, S. **1930** N. 6, S. **2133** N. 75, S. **2224** N. 1, S. **2706** N. 60, S. **2756** N. 50, S. **2862** N. 99, S. **3210** N. 71, S. **3860** N. 19, S. **4358** N. 88, S. **4839** N. 58, S. **6384** N. 25, S. **6385** N. 79, S. **6427** N. 60.

Poż. Prem. Włoska Czerwonego Krzyża z 1885 r.

Ciągnienie z dnia 3 listopada 1922 r.

Wygrane:

Po 30000 lirów S. **5857** N. 46.
Po 1000 lirów S. **2287** N. 33, S. **10842** N. 41.
Po 500 lirów S. **6169** N. 42.
Po 50 lirów S. **306** N. 43, S. **1392** N. 32, S. **7564** N. 10, S. **10972** N. 27, S. **11204** N. 46.

Amortyzacja:

Wylosowano 46 serji:

35 173 861 1212 1550 2391 2395 2587 2981 2992 3300 3692 3807 3865 4192 4283 4289 4389 4425 4800 4931 5691 5813 5920 5928 6127 6350 6430 6818 7455 7582 7607 7746 7997 8366 8485 8629 8894 9324 9839 9920 10138 10517 10676 11131 11906.

Za zawarte w powyższych 46 serjach nu-

mery, tu niewymienione, wypłacone będzie po 35 lirów.

Wypłata od dn. 10 listopada 1922 r.

Poż. Prem. m. Fryburga z 1878 r. po frs. 10.

Amortyzacja:

Wylosowano 14 sierpnia 1922 r. 128 serji:

117 143 195 215 289 389 530 576 590 735 742 784 893 959 1014 1158 1159 1215 1322 1330 1367 1389 1460 1473 1539 1594 1659 1699 1731 1748 2116 2218 2284 2364 2642 2683 2725 2905 2916 2963 2981 3034 3257 3269 3335 3443 3549 3581 3601 3602 3835 4000 4022 4070 4415 4523 4533 4682 4737 4817 4861 4882 4939 4941 5010 5080 5118 5121 5342 5351 5458 5492 5672 5740 5771 5855 5960 6001 6089 6098 6145 6184 6203 6223 6320 6448 6493 6506 6616 6942 6947 7023 7108 7220 7433 7442 7475 7555 7839 8011 8246 8323 8383 8391 8424 8536 8687 8719 8830 8942 8972 9005 9192 9410 9479 9592 9693 9712 9888 10222 10367 10378 10639 10643 10646 10686 10766 10777.

Ciągnienie wygranych z 15 września 1922 r.

Po 12000 frs. S. **2642** N. 12.
Po 1000 frs. S. **4533** N. 13, S. **6089** N. 3.
Po 500 frs. S. **6001** N. 22.
Po 100 frs. S. **1330** N. 21, S. **2963** N. 5, S. **3602** N. 9, S. **4737** N. 15, S. **4882** N. 4, S. **5010** N. 25.
Po 50 frs. S. **576** N. 17, S. **1748** N. 7, S. **2905** N. 11, S. **6098** N. 5, S. **7433** N. 2.
Po 40 frs. S. **742** N. 14, S. **784** N. 12, S. **3835** N. 3, S. **4882** N. 9, S. **6223** N. 12.

Za zawarte w powyższych 128 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po frs. 18.

Wypłata od 15 stycznia 1923 r.

3% Poż. Prem. Austrjacka z 1880 r.

Ciągnienie z dnia 16 listopada 1922 r.

Wygrane:

Po 90000 kor. S. **3091** N. 51.
Po 4000 kor. S. **564** N. 17.
Po 2000 kor. S. **2295** N. 74, S. **2338** N. 25.

Amortyzacja:

Wylosowane wszystkie znajdujące się w obiegu pożyczki. Posiadacz wylosowanej pożyczki otrzymuje kor. 200 oraz dowód premjowy, który w dalszym ciągu uczestniczy w losowaniu wygranych.

Wypłata od 1 czerwca 1923 r.

Pożyczka Premjowa Turecka z 1870 r.

Ciągnienie z dnia 1 października 1922 r.

Wygrane:

Po 200000 frs. N. 319686.
Po 4000 frs. N. 6783 1640396.
Po 1250 frs. N. 7531 368798 488727 619180 638593 794741 1018095 1129720 1239327 1429654 1525663 1903780.
Po 1000 frs. N. 6781 6785 16864 83108 102884 116550 146932 184617 230211 369338 595306 659328 663503 693783 694332 820675 960616 960617 986587 1008697 1028992 1064354 1076959 1106643 1170366 1170367 1182016 1182019 1281482 1294873 1525665 1552714 1608612 1944820 1948780.

Amortyzacja:

Wylosowano 450 numerów po frs. 400.

N. N. **6781** — 785 **7531** — 535 **8811** — 815 **15**301 — 305 821 — 825 941 — 945 **16**861 — 865 **21**236 — 240 296 — 300 **23**226 — 230 **24**086 — 090 **28**026 — 030 **37**666 — 670 **38**221 — 225 616 — 620 **42**486 — 490 **48**376 — 380 776 — 780 **60**766 — 770 986 — 990 **74**426 — 430 **77**656 — 660 **79**951 — 955 **83**106 — 110 466 — 470 **92**611 — 615 **97**961 — 965 **102**881 — 885 **103**356 — 360 856 — 860 **106**111 — 115 **109**351 — 355 **115**271 — 275 **116**546 — 550 **117**401 — 405 **132**976 — 980 **133**211 — 215 **138**296 — 300 **139**346 — 350 **140**091 — 095 **144**416 — 420 **146**096 — 100 931 — 935 **150**531 — 535 **154**336 — 340 **156**646 — 650 **170**931 — 935 **184**616 — 620 **194**371 — 375 **205**456 — 460 **208**821 — 825 **209**961 — 965 **211**056 — 060 **214**611 — 615 **220**616 — 620 **221**471 — 475 **222**976 — 980 **226**436 — 440 **230**211 — 215 **237**961 — 965 **244**296 — 300 **250**341 — 345 **259**786 — 790 **265**541 — 545 **268**876 — 880 **272**146 — 150 381 — 385 **280**576 — 580 **283**281 — 285 **291**891 — 895 **302**156 — 160 **318**141 — 145 **319**686 — 690 **330**421 — 425 **335**946 — 950 981 — 985 **339**796 — 800 **353**671 — 675 **356**931 — 935 **367**191 — 195 **368**796 — 800 **369**336 — 340 **373**161 — 165 **385**451 — 455 **387**971 — 975 **391**731 — 735 **392**491 — 495 **397**221 — 225 **404**106 — 110 **407**266 — 270 **409**611 — 615 **410**811 — 815 **430**426 — 430 911 — 915 **435**646 — 650 **437**156 — 160 **441**521 — 525 **442**771 — 775 **443**646 — 650 **445**831 — 835 **448**041 — 045 **451**366 — 370 **455**376 — 380 **459**801 — 805 **464**956 — 960 **466**146 — 150 **470**106 — 110 **473996** — **474000** **480**981 — 985 **484**056 — 060 **485**706 — 710 **486**391 — 395 **488**726 — 730 **493**851 — 855.

522911 — 915 **527**086 — 090 586 — 590

529191 — 195 556 — 560 **532**266 — 270 636 — 640 **539**236 — 240 **540**971 — 975 986 — 990 **545**116 — 125 **555**296 — 300 **560**376 — 380 **561**571 — 575 **564711** — 715 801 — 805 **566**491 — 495 **572**251 — 255 **577**331 — 335 701 — 705 **593**326 — 330 **594**286 — 290 **595**306 — 310 **597**561 — 565 **601**266 — 270 **604**551 — 555 **617**871 — 875 **619**176 — 180 **623**471 — 475 **626**926 — 930 **632**531 — 535 **633**901 — 905 **636**206 — 210 **638**591 — 595 **649**996 — **650**000 **655**591 — 595 896 — 900 **659**326 — 330 **660**641 — 645 **663**501 — 505 796 — 800 **664**136 — 140 **674**566 — 570 **681**361 — 365 **683**701 — 705 **685**566 — 570 **693**781 — 785 **694**296 — 300 331 — 335 **695**231 — 235 **703**366 — 370 **704**761 — 765 **706**256 — 260 **707**546 — 550 **713**861 — 865 **720**146 — 150 **721**886 — 890 **725**651 — 655 **733**906 — 910 **735**421 — 425 **742**076 — 080 **750**111 — 115 **755**226 — 230 **756**301 — 305 **759**081 — 085 **760**376 — 380 **761**541 — 545 **767**706 — 710 **774**036 — 040 **787**801 — 805 **794**741 — 745 **795**911 — 915 976 — 980 **803**806 — 810 **898**051 — 055 **817**536 — 540 **819**826 — 830 **820**671 — 675 **828**826 — 830 **830**201 — 205 **834**746 — 750 **839**726 — 730 **844**516 — 520 **848**096 — 100 946 — 950 **948**981 — 985 **853**386 — 390 **863**566 — 570 **873**146 — 150 **878**006 — 010 **879**921 — 925 **884**176 — 180 **885**131 — 135 **896**206 — 210 **898**776 — 780 **902**381 — 385 **908**726 — 730 **921**391 — 395 **922**996 — **923**000 **932**951 — 955 **934**851 — 855 **935**951 — 955 **944**496 — 500 **945**456 — 460 **948**941 — 945 **958**961 — 965 **960**616 — 620 **964**961 — 965 **975**986 — 990 **979**361 — 365 **982**861 — 865 **983**016—020 **986**586 — 590 **993**936 — 940 **994**381 — 385

1098696 — 700 **1009**916 — 920 **1010**846 — 850 **1013**991 — 995 **1015**386 — 390 621 — 625 **1018**091 — 095 **1020**731 — 735 **1022**876 — 880 **1028**991 — 995 **1033**691 — 695 **1040**281 — 285 **1041**886 — 890 **1048**981 — 985 **1058**416 — 420 **1060**551 — 555 **1061**441 — 445 **1064**351 — 355 **1065**016 — 020 **1075**696 — 700 **1076**351 — 355 956 — 960 **1078**116 — 120 **1082**076 — 080 **1089**751 — 755 **1093**901 — 905 **1095**331 — 335 **1100**526 — 530 **1105**566 — 570 **1106**641 — 645 **1112**776 — 780 **1129**716 — 720 **1132**736 — 740 906 — 910 **1136**981 — 985 **1140**941 — 945 **1145**406 — 410 **1153**981 — 985 **1157**081 — 085 561 — 565 **1161**631 — 635 **1166**166 — 170 **1170**366 — 370 **1176**526 — 530 **1181**341 — 345 **1182**016 — 020 **1185**511 — 515 **1189**946 — 950 **1191**726 — 730 **1206**266 — 270 **1211**321 — 325 **1215**891 — 895 **1216**436 — 440 536 — 540 **1219**251 — 255 **1229**981 — 985 **1231**316 —320 **1239**326 — 330 **1241**491 — 495 **1251**491 — 495 **1257**021 — 025 131 — 135 **1264**436 — 440 **1281**481 — 485 876 — 880 **1294**871 — 875 **1296**146 — 150 **1297**221 — 225 **1302**581 — 585 **1313**381 — 385 **1317**736 — 740 **1325**136 — 140 **1328**951 — 955 **1332**226 — 230 486 — 490 **1333**476 — 480 **1337**271 — 275 536 — 540 **1341**871 — 875 **1344**946 — 950 **1345**171 — 175 **1346**636 — 640 **1349**841 — 845 **1355**446 — 450 **1363**441 — 445 **1364**111 — 115 **1365**466 — 470 **1376**901 — 905 **1381**861 — 865 **1389**681 — 685 **1393**456 — 460 **1397**221 — 225 **1398**186 — 190 **1405**046 — 050 **1418**486 — 490 **1419**176 — 180 **1420**211 — 215 **1421**096 — 100 **1422**631 — 635 **1426**336 — 340 **1428**406 — 410 **1429**651 — 655 **1430356** — 360 556 — 560 **1432**306 — 310 **1434**456 — 460 **1441**751 — 755 **1444**576 — 580 **1445**371 — 375 **1452**191 — 195 **1454**346 — 350 **1456**116 — 120 **1457**246 — 250 **1463**646 — 650 **1473**186 — 190 991 — 995 **1477**376 — 380 **1478**021 — 025 641 — 645 **1480**891 — 895 **1482**631 — 635.

1500836 — 840 **1502**756 — 760 876 — 880 **1503**281 — 285 **1505**831 — 835 **1512**451 — 455 **1522**071 — 075 **1525**661 — 665 **1530**421 — 425 **1531**986 — 990 **1532**741 — 745 **1540**521 — 525 **1542**081 — 085 **1550**841 — 845 **1552**711 — 715 **1553**561 — 565 **1556**271 — 275 **1559**821 — 825 **1560**861 — 865 **1561**006 — 010 **1564**711 — 715 **1567**836 — 840 **1570**651 — 655 **1577**211 — 215 **1578**821 — 825 **1608**611 — 615 **1610**251 — 255 **1612**591—595 **1614**136—140 **1615**996—**1616**000 021 — 025 **1621**816 — 820 **1625**751 — 755 **1630**936 — 940 **1640**396 — 400 **1648**956 — 960 **1650**141 — 145 **1655**916 — 920 **1662**401 — 405 **1663**216 — 220 **1665**821 — 825 **1667**561 — 565 **1672**551 — 555 **1679**051 — 055 **1688**291 — 295 **1692**761 — 765 **1699**436 — 440 641 — 645 **1706**766 — 770 **1710**146 — 150 **1722**776 — 780 **1730**796 — 800 **1733**466 — 470 **1734**241 — 245 **1740**391 — 395 **1743**226 — 230 **1764**386 — 390 946 — 950 **1770**046 — 050 **1772**571 — 575 **1774**041 — 045 281 — 285 **1796**016 — 020 **1809**556 — 560 **1810**516 — 520 **1816**336 — 340 **1822**346 — 350 **1823**786 — 790 **1844**636 — 640 **1848**021 — 025 066 — 070 **1857**531 — 535 **1862**956 — 960 **1866**106 — 110 **1868**886 — 890 **1871**526 — 530 **1884**386 — 390 **1885**256 — 260 **1886**266 — 270 **1898**991 — 995 **1900**921 — 925 **1902**126 — 130 **1903**776 — 780 **1905**271 — 275 **1906**741 — 745 956 — 960 **1910**726 — 730 **1912**791 — 795 **1929**501 — 505 **1931**116 — 120 **1936**631 — 635 **1943**706 — 710 **1944**386 — 390 816—820 **1948**776—780 **1953**801—805 **1966**666 — 670 **1968**521 — 525 **1975**736 — 740.

Wypłata natychmiastowa od wygranych w stosunku 100 proc. ,od amortyzowanych — 60 proc.

Nazwa pap. proc.	Normalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach														
		LUTY														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	166.66	168.05	169.44	170.83	172.22	173.61	175.—	176.39	177.78	179.17	180 56	181.95	183 34	184.73	186.11
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	41.66	43.05	44.44	45.83	47.22	48.61	50.—	51.39	52.78	54.17	55.56	56.95	58.34	59.73	61.11
4% „ Premjowa (Miljonówka)	„ 1000	2333.33	2344.44	2355.55	2366.66	2377.77	2388.89	2.400.—	2411.11	2422.22	2433.33	2444.44	2455.55	2466.66	2477.77	2488.89
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6	R. 100	432.—	435.60	439.20	442.80	446.40	450.—	453.60	457.20	460.80	464.40	468.—	471.60	475.20	478.80	482.40
5½% „ „ „ „	„ 100	396.—	399.30	402.60	405.90	409.20	412.50	415.80	419.10	422.40	425.70	429.—	432.30	435.60	438.90	442.20
6% „ „ „ „ z 1917 r.	M. 100	50.—	51.66	53.33	55.—	56 66	58.33	60.—	61.66	63.33	65.—	66.66	68 33	70.—	71.66	73.33
4½% Poż m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	260.01	262.44	264.87	267.30	269.73	277.16	274.59	277.02	279.45	281.88	284.31	286.74	289 17	291.60	294.03
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. / 5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	150.—	151.25	152.50	153.75	155.—	156.25	157.50	158 75	160.—	161.25	162.50	163.75	165 —	166 25	167.50
Listy Zastawne.																
4 1/5% Ziemskie	R. 100	94.77	97.20	99.63	102.06	104.49	106.92	109.35	111.78	114.21	116.64	119.07	121.50	123.93	126.36	128.79
„ „	M. 100	43.87	45.—	46.12	47.25	48.37	49.50	50.62	51.75	52.87	54.—	55 12	56.25	57.37	58.50	59.62
4% &	R. 100	84.24	86.40	88.56	90.72	92.88	95.04	97.20	99.36	101.52	103.68	105.84	108.—	110.16	112.32	114.48
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	„ 100	324.—	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353 70	356.40	359.10	361.80
4½% m. Warszawy	„ 100	291.60	294.03	296.46	298.89	301.32	303.75	306.18	308.61	311.04	313.47	315 90	318.33	320.76	323.19	325.62
5% m. Łodzi	„ 100	243.—	245.70	248.40	251.10	253.80	256 50	259.20	261.90	264 60	267.30	270.—	272 70	275.40	278.10	280.80
4½% „	„ 100	218.70	221.13	223.56	225.99	228.42	230.85	233.28	235.71	238.14	240.57	243.—	245.43	247.86	250.29	252.72
5% m. Częstochowy	„ 100	448.20	450.90	453.60	456.30	459.—	461.70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477.90	480 60	483.30	—
„ „ Kalisza	„ 100	405.—	407.70	410.40	413.10	415.80	418 50	421.20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442.80
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62 10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30	81.—	83.70
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	81.—	83.70	86 40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80
„ „ „	M. 100	37.50	38.75	40.—	41.25	42.50	43.75	45.—	46.25	47.50	48.75	50.—	51.25	52.50	53.75	55.—
„ „ Łomży	R. 100	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30	81.—
„ „ Piotrkowa	„ 100	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80	40.50
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M.100	45.—	46.50	48.—	49.50	51.—	52.50	54.—	55.50	57.—	58.50	60.—	61.50	63.—	64.50	66.—

Giełda zamiejscowa.

(Objaśnienie: *s* = sprzedaż, *k* = kupno: *t* = tranzakcje, *n* = nieurzędowa)

POZNAŃ. 5/1 1923 r.

Akcje:	Kursy podane w procentach
Bank Związku Sp. Zar.	1100—1050 *t*
„ Polski Handl.	1200—1400 *t*
„ Zjednoczenia	625 *t*
„ Wielkop. Roln.	570 *t*
„ Kwil., Pot. i S-ka	1025—1050 *t*
„ Poznański Ziemian	500 *t*
„ Przemysłowców	550 *t*
R. Barcikowski	1100—1200—1150 *t*
H. Cegielski	5600—5550 *t*
Centrala Skór	2850—2875 *t*
C. Hartwig	1000—1100—1050 *t*
Hurtownia Drogeryjna	375—400 *t*
Lubań	26000—27000 *t*
Dr. Roman May	9500—9250 *t*
Poznańska Sp. Drzewna	2850—2800 *t*
Wytwórnia Chemiczna	850—925 *t*
Wagon — Ostrowo	1800—2200 *t*
Orient	700—650 *t*
Sarmatia	3400 *t*
Hartwig Kantorowicz	3100—3050 *t*
Papiernia Bydgoszcz	2000 *t*

KRAKÓW. 5/1 1923 r.

Akcje:	Waluta markowa
Bank Przemysłowy	2400—2800 *t*
„ Hipoteczny	1800 *s*
„ Małopolski	2600 *s*
„ Komercjalny	800 *s*
Powszechny Bank Przem.	750 *s*
Ziemski Bank Kredytowy	2500 *s*
Polskie Tow. Handl. (P. T. H.)	2700—2650 *t*
Impex	400 *t*
Polski Glob	750 *t*
Żegluga Polska	500 *t*
Pharma	8000 *t*
L. Zieleniewski	30000—31500 *t*
H. Cegielski	56000 *t*
War. Sp. Akc. Bud. Par.	8000—8500 *t*
Elekrownia Siersza	3600—3800 *t*
Trzebinia	11250—12250 *t*
Pocisk	4500 *t*
Automotor	2200 *t*
Oikos	34300—35000 *t*
Fabr. Cem. „Górka“	31000 *t*
Sierszańskie Zakł. G.	26000—27000 *t*
„Tepege“	20300—21000 *t*
Strug	4500—5000 *t*
Pezet	3000 *s*
Krakus	5200—5300 *t*
Fabr. Porc. w Ćmielowie	15000 *k*
Cukr. w Chodorowie	30000—32000 *t*

LWÓW. 5/1 1923 r.

Akcje:	Waluta markowa
Bank Akc. Związkowy	1600 *k*
„ Rolniczy	5300 *k*
„ Handl. w Poznaniu	6500 *k*
„ Hip. Akc.	1900—1850—2000 *t*
„ Małopolski	3000 *k*
„ Powszechny Kred.	700—750 *t*
„ Przemysłowy	3000 *k*
„ Ziemski Kr.	2300—2100—2300 *t*
Browary Lwowskie	73000 *s*
Tow. Chodorów	30000—295000—30000 *t*
Tow. Karpalit	5000 *k*
Fabr. Porc. w Ćmielowie	16000 *s*
Galicja	1900000 *k*
Gafota	3700—4600 *t*
Górka	27000 *k*
Oikos	32500—32000 *t*
Warszawska Sp. Akc. Bud. Parowozów	8200—8600—8300 *t*
Patria	5600 *k*
Pezet	4200—4100—4800 *t*
Polsot	2000 *k*
Pocisk	4800 *t*
Polski Glob	825 *k*
Polska Nafta	5000—5250—5200 *t*
Polskie Tow. Han.	2600—2635—2750 *t*
Rakszawa	38000—40000 *t*
Siersza (elektr.)	3400—3500—3350 *t*
„ (zakł. górn.)	19000 *k*
„Tepege“	21000 *k*
L. Zieleniewski	31000—30500—31500 *t*
Żegluga Polska	450 *k*
Polskie Tow. Budowlane	4200 *k*
„Potęga“ Huty żelaza	11000 *k*
Wawel	2400 *k*
Waluty:	
Rb. carskie po rb. 100	250 *k* 300 *s*
Rb. carskie po rb. 500	200 *k* 250 *s*
Rb. carskie drobne	50 *k* 50 *s*
Rb. dumskie po rb. 1000	20 *k* 30 *s*
Rb. dumskie p rb. 250	15 *k* 25 *s*
Rb. dumskie (Kierenki po 40 i 20 rb.)	0.30 *k*. 0.40 *s*
Karbowańce	1 *k*. 3 *s*
Grzywny	1 *k* 3 *s*

WILNO. 5/1 1923 r.

Ruble Łotewskie	
Złote ruble	1000000 *t*
„ marki	4500 *t*
„ franki	
„ dolary	
„ korony Skandynawskie	
„ Funty Szterl.	
Srebrne ruble	
„ marki niem.	
„ dolary	
Bilon rosyjski	
Listy zastawn. Wil. B. Z.	66000 *t*
Akcje Wileńsk. B. Ziem.	

Giełda Warszawska

III. Waluty i Dewizy **Kursy z 9 stycznia 1923 r.**	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Dolary St.-Zjednoczonych	20450	20250	20300—20700—20350
„ kanadyjskie	—	—	—
Franki francuskie	1364	1351	1345—1365—1357 1/2 Par.
„ belgijskie	1251	1239	1230—1250—1245 Belgja
„ szwajcarskie	3900	3860	3800 — 3880 Szwajcar.
Funty sterl.	94850	93850	92750—94700—94350 Lon.
Marki niemieckie	—	—	2
Korony austrjackie	030 1/4	029 1/4	0.30 1/4—0.29 1/4 Wiedeń.
„ czesko-słowackie	—	—	562 1/2—580—570 Praga.
„ szwedzkie	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie	—	—	
„ węgierskie	—	—	
Lei rumuńskie	—	—	
Liry włoskie	—	—	1000—1015—1005 Włochy
Marki fińskie	—	—	460 Helsingfors
Floreny holenderskie	—	—	8075 Holandja
Dinary jugosłowiańskie	—	—	

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 20 grudnia 1922 do 9 stycznia 1923 r. włącznie.

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „sprzedaż“ i „kupno“.

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe. (Wartość nominalna rb. 100=mk. 216)	Kupon płatny	30/12	9/1	naj niższy	naj-wyż-szy
Papiery państwowe					
4% Poż. Pr. (Miljonówka)	1/10	1695	1695	1685	1750
Obligacje.					
6% Poż.m.Warsz.z 1915/16	1/4-1/10	400	—	—	—
5½% Poż. m. st.Warszawy	&	345	—	—	—
6% Poż. m st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100) . .	1/1-1/7	115	115	115	115
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r. (Mk. 100) . .	1/4-1/10	85½	—	—	—
4½% Poż. m.Wars .(kan.)	11/1-11/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/1-1/10	99	—	—	—
6% Polsk.B-ku Komunaln.	1/5-1/11	100	—	100	100
7% Starachowickich Z.G,		101	—	—	—
Listy Zastawne.					
4½% Ziemskie*) . . .	22/7-22/12	2900	—	2500	2875
4½% " (Mk. 100)	&	56½	57	56	57½
4% "	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy*) .	1/4-1/10	368¾	—	360	370
4½% " " . .	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	85	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII .	1/5-1/11	220	—	210	215
4½% " " VI .	&	—	—	—	—
5% m. Częstochowy . .	15/2-15/8	—	—	—	—
5% " Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% " Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% " Lublina	1/1-/7	—	—	—	—
5% " " (Mk. 100) .	&	—	—	—	—
5% " Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% " Piotrkowa . . .	30/1-30/7	—	—	—	—
5% " Płocka	1/1-1/10	—	—	—	—
5% " Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% " Siedlec	1/1-1/10	—	—	—	—
5% " Suwałk	11/1-11/7	—	—	—	—
4½% B-ku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II AKCJE.

	31-12 1922 Przeciętne: tranzakc. lub między „sprzedażą a kupnem“.	20/12	9/1	naj-niższy	naj-wyż-szy
Banku Dysk. Warszawsk.	20583	18000	32500	18000	33000
" Handl. w Warsz.	31625	29417	42250	28750	42750
" dla Han. i Przem,	16000	—	—	15000	16000
" Zachodniego . .	29333	24500	45000	24000	46000
" Kredyt. w Warsz.	14250	15333	9150	8000	16500
" Tow. Spółdz. . .	20500	—	—	—	—
" Zjedn. Ziem. Pol.	7900	7700	10867	7550	11000
" Przem. Warsz. .	3400	—	—	3300	3400
" Kup. Łódzk. . .	1800	—	—	—	—
" Handl. w Łodzi. .	11000	—	—	—	—
" Zw. Sp. Zar. w Poz.	9800	8333	10533	8200	10700
" Małopolskiego . .	2500	—	—	—	—
" Hipot. Akc. we Lw.	1850	—	—	—	—
" Pols.Przem.we Lw.	2783	2500	2917	2350	3500
" Ziemsk. Kr. we Lw.	2700	—	-	2700	3100
Cukr. „Czersk“	475000	—	—	—	—
" „Częstocice“. . .	490000	—	—	485000	490000
" „Józefów“ . . .	90000	—	—	—	—
" „Konstancja“. . .	87500	—	—	—	—
" „Łyszkowice“ . .	287500	—	—	—	—
" „Michałów“ . . .	90000	—	—	—	—
" „Ostrowite“ . . .	287500	—	—	—	—
Warsz. Fabr. Cukru . .	472500	430000	—	420000	650000
Zawiercie	1450000	—	—	—	—
Zakł. Żyrardowskich . .	1246670	880000	—	860000	1750000
Kijew. Sch. i S ka. . .	51500	—	—	46000	57000
Fryderyk Puls	19000	—	—	—	—
Dr. Roman May. Poz. .	90000	—	—	—	—
Lilpop. Rau & Loew . .	85000	55670	84670	54000	100000
K. Rudzki & S-ka . . .	32875	23833	38083	23000	47000
Starach. Z. Gór. . . .	39417	48625	41500	33500	50000
Zakł. Ostrowieckich . .	77500	60750	87000	58500	98000
„Wulkan“	525000	—	—	—	—
W. Gostyński & S-ka . .	110000	—	—	—	—
Borman & Szwede . .	275000	—	—	—	—
Konrad Jarn. & S-ka . ,	312500	—	—	—	—
Ortw. Karas. i S-ka . .	10000	7950	10625	7900	12750
Warsz. Ub. od Ognia . .	425000	—	—	—	—
Ub. „Przezorność“. . .	11000	—	—	—	—
„Łazy“ (cement) . . .	25750	22250	39500	22500	41000
„Wysoka“ " . . .	77500	—	—	—	—
Firley " . . .	5083	4050	8583	4000	9100
Warsz. Kop. Węgla . .	98000	85833	107000	84000	121000
Dróg Żel. Podjazd. . .	27500	—	—	—	—
Ł. J. Borkowski. . . .	9850	7942	7133	6900	9950
Bracia Jabłkowscy. . .	8530	8250	11283	8000	12000
F Dach. „Pustelnik“ . .	27500	—	—	—	—
Warsz. Poż. na Z. R. . .	6250	—	—	—	—
Bud. i pr. hot. w War. . .	575000	—	—	—	—
„Pocisk“	5267	3600	4900	3600	5800
„Siła i Światło“. . . .	7167	3967	7450	3750	8550
Przemysłu Drzewn. . .	6100	-	6800	5800	8500
Warsz. Handl. i Żegl. . .	3412½	2950	3850	2850	5000
„Nafta Polska“ . , . .	4233	4017	4770	3975	5500
Polskie Handlowe . . .	2000	—	—	—	—
Tomasz. F. Szt. Jedw. .	80000 K	—	—	—	—
Goslawice . . . . . ,	27500	—	—	—	—
H. Cegielski	49750	39500	66333	39000	68000
Modrz. Z. Gór.	35000	70000	68170	52000	70000
Rohn, Zieliński i S-ka. .	13850	12500	19333	12500	20000
„Stąporków“	55000	—	—	—	—
Fabr. Sil. i Trak. „Ursus“	48000	48750	—	48000	51000
Warsz. S. A. Bud. Par. .	7450	6950	8570	4500	10500
L. Zieleniewski w Krak.	26833	18250	37500	18250	38000
Handł. Przem. Wł. Bednawski	3750	—	—	—	—
Pol. Centr. Handl. . .	3500	—	—	2000	2000
Ludwik Spiess i Syn . .	6750	—	—	—	—
Zachodnie Tow. dla Handlu i Przem. . . .	7550	—	—	7500	7600
C. Hartwig	9500	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele. .	145000	—	—	120000	160000
Fabr. Ołów. St.Majewski.	32500	—	—	—	—
Prz. Naftowy. w Polsce Bracia Nobel	16400	16342	—	16300	18000
„Polus“.	10000	—	—	—	—
Lenartowicz, Bracia Rylscy i S-ka	3500	2000	3875	2000	4300
„Tepege“ T. dla P. G. .	17500		—	—	—
„Hurt“	3700		—	—	—
Warsz. Warrant. Sp . .	3750		—	—	—
Fabr. Mydeł. Wildt i S-ka.	12250	11000	—	10000	13500
Fabr. Chem. „Radocha“.	32500	—	—	—	—
Pol. Bal. Tow. „Polbal“.	2000	—	3483	3000	3550
Pol. Skł. Pom Szkol. . .	2300	—	—	2000	2200

*) Dotyczy listów na blankietach rublowych Rb. 100 = 216.

WYD AWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.* REDAKTOR: *TADEUSZ SKARŻYŃSKI*

Drukarnia „Rotacyjna“ Marszałkowska 148.